

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrise nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nux. Angenfeld & Emerik Leoner,
Heinrich Schalek, A. Oppelik
Nachf., Anton Oppelik.
In Budapesta la A. V. Goldberger,
Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-közt).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o serie
garmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Publica-
țiunile mai dese după tariful
și învoială. — **RECLAME** pe
pagina 8-a o serie 20 bani

GAZETA TRANSILVANIEI

(Număr de Duminecă 12.)

„GAZETA” iese în de-car și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se primumără la toate ofi-
ciile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30. etagiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 63.—Anul LXVII.

Brașov, Vineri 19 Martie (1 Aprilie).

1904.

NOU ABONAMENT

LA

„GAZETA TRANSILVANIEI”.

Cu 1 Aprilie st. v. 1904

se deschide nou abonament, la care invităm
pe toți amicii și sprijinatorii fôiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 24
corone, pe șese luni 12 corone, pe trei luni
6 corone, pe o lună 2 corone.

Pentru România și străinătate: Pe un
an 40 franci, pe șese luni 20 franci, pe trei
luni 10 franci, pe o lună fr. 3.50.

Abonamente numai la numărul poporal
de Dumineca:

Pentru Austro-Ungaria: Pe un an 4
corone, pe șese luni 2 corone

Pentru România și străinătate: Pe un
an 8 franci, pe șese luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

ADMINISTRAȚIUNEA.

O întrebare, ce se impune.

De deci de ani, de când ne lup-
tăm împotriva maghiarisării, popo-
rul nostru multe a pățit și multe va
ave să mai pățească până când va
dura această pacoste.

În două privințe mai cu seamă
a avut să sufere poporul nostru ro-
mânesc în urma nesăbuitei și nen-
rocitei politice de maghiarisare.
Mai întâiu a fost inveninat traiul
lui și împiedecată dezvoltarea lui li-
niștită și sănătosă pe toate terenele;
al doilea i-s'au pricinuit cele mai
mari neajunsuri, daune și pierderi
prin faptul, că, administrația și jus-
țiția fiind cu desăvârșire maghiari-
sate și funcționarii publici necunos-
când, în afară de puține excepțiuni,
limba poporului, acesta în toate tre-

bile sale pe la deregătorii și tribu-
nale, a umblat mai mult în întune-
rec și pe pipăite, ca orbul, și numai
cu greu, cu mari jertfe, și în cele
mai multe casuri numai când era
apropie prea târziu, o parte din țe-
rănimia noastră ajunse a fi luminată
asupra pașilor, ce trebuia să-i facă
în cazul cutare și cutare pentru a-și
căuta dreptul și a-și asigura interesul.
Cum s'ar fi și putut să fie alt-
fel, când pe țeranul nostru oficiile
publice nu-l mai scot din limba ma-
ghiară, când toate hârțiile, toate publi-
cațiunile și avisurile, ce se dau și tri-
mit la sate sunt scrise și tipărite tot
numai într'o limbă, pe care poporul
nu-o înțelege și nu-o va înțelege
niciodată?

Acastă intristătoare stare de lu-
curi nu e de aji séu de erî, ci ea,
ca și relele ce le nasce, a început
deja să se învechească. Poporul nos-
tru a suferit și suferă, a păgubit și
păgubesc mereu în urma ei. Cine
să-i vină în ajutor, cine să-l călău-
zască prin labirintul legilor, ordina-
țiunilor, avisurilor, rezoluțiunilor și
publicațiunilor de tot felul ale ocâr-
murei și justiției maghiare, decât nu
fi săi luminați, cari au învățat pe
la cele școli medii ale noastre și stro-
ine, pe la cele academii și universi-
tăți unguresci și sunt în stare să
tălmăcescă țeranului nostru limba
așa disă a statului? Cine poate fi mai
mult chemat și deci mai mult obli-
gat de a sări cu sfatul bun în aju-
torul poporului nostru, decât nu cei
ce au învățat să cunoscă știința drep-
tului și să tălmăcescă legile, juriștii
noștri: cei puțin aplicați în funcțiuni
publice și private, apoi advocații ro-
mâni, cari ar trebui să fie cei mai
independenți și devotați apărători și
sfătuitori ai poporului în lupta sa
pentru drept și esistența națională?

Până înainte cu vre-o două-deci
de ani cariera de advocat la noi era
puțin îmbrățișată. Esistau cercuri, ba
ținuturi întregi, unde nu se găseau
de loc, séu abia câte unul séu doi
advocați români. În timpul din urmă

s'au înmulțit și se înmulțesc și „pro-
catorii” de român așa, că deja, în
unele ținuturi mai ales, numărul lor
deșteptă ore-cari îngrijiri pentru vii-
torea concurență între ei, ce nu pôte
sta tot-déuna în proporțiune cu si-
tuațiunea materială a poporului nos-
tru de prin acele ținuturi.

Cu toate aceste credem și sun-
tem convinși, că de am avé aji ad-
vocați români în număr îndoit de-
cât avem, ei și-ar afla totî terenu
pentru împlinirea chemării lor fru-
mose, și-ar afla și asigurarea esis-
tenței lor în modul cel mai satisfac-
cător, decât ar înțelege cu toții, că acea
chemare a lor, în împrejurările grele
ce le străbate poporul român, nu
este de a se concura unii pe alții,
căutând fie-care să se îmbogățescă
cât mai de grabă, ci de a se uni cu
toții, de a forma o legătură puter-
nică între ei, cu scopul cel mare și
sublim să ocrotescă interesele țeranu-
lui nostru, sfătuindu-l și conducân-
du-l cât se pôte mai bine în apăra-
rea acestor interese și a dreptului séu;
să-l scutescă de daunele enorme, ce
trebuie să le sufere necontentit, fiind-
că nu cunoscă legile și limba oficii-
lor publice și să contribuie astfel la
întărirea materială a țeranului român.

Acăsta ar fi în adevăr o țintă
vrednică de munca cinstită a unor
adevărați „procatori” (procuratori)
români; acăsta ar însemna că ei își
cunosc bine situațiunea și sciu
să-și asigure propriul lor interes și
viitor în mijlocul poporului.

Ce fac însă advocații noștri?
Cum lucră ei în genere pentru a
ocroti pe totă linia interesele țerâni-
mei noastre, pentru a-o feri de daune
și pierderi din cauză, că nu scie
să și ajute, și că și la advocat țeranul
merge în cele mai multe casuri nu-
mai când cauza sa de drept e pe
jumătate pierdută? În ce mod își
împlinesc în fine advocații noștri
chemarea lor cea mare de a fi
tot-odată sfătuitori sinceri și devotați
ai poporului în lupta pentru dreptu-
rile sale politice și naționale?

Eată nisce întrebări, ce ni-se
impun aji mai mult ca vre-odată,
și la cari ne vom și încerca a răs-
punde.

Revistă politică.

Brașov, 18 (31) Martie a. c.

În revista numărului trecut am
arătat graba cu care dieta ungu-
rescă a desbătut și votat toate acele
proiecte de legi, ce de un an și mai
bine își așteptau rezolvarea. Acum
domnesce liniște desăvârșită în politica
internă, și liniște va fi până când gu-
vernul are să vie totuși cu un pro-
iect prin care să asigure pe viitor
stări normale în dietă, adică să înlă-
ture cu desăvârșire în viitor obstruc-
țiunea. Decă contele Tisza vré în-
tr'adevăr să stăpânescă, el numai fă-
când acăsta își va puté ajunge sco-
pul, indiferent decât spiritele din
stânga și stânga extremă se vor în-
fierbânta din nou și vor face érași
gălăgia neputincioasă, care au făcut'o
în timpul din urmă.

De-ocamdată, cum am dis, dom-
nesce liniște. Sâmbătă dieta a luat
vacanță de Pasci și nu se va întruni
decât la 12 Aprilie, ca să urmeze
cu munca începută. Se va desbata
budgetul pe 1904, apoi proiectul
despre așa numitele investițiuni. Gu-
vernul cere adică un credit de 321
milióne corone din care se vor chel-
tui sume enorme pentru căi ferate,
pentru drumuri, pentru palate, inchi-
sori, case de nebuni etc. Va desbata
și vota apoi proiectele despre siste-
misarea salarelor funcționarilor co-
mitatensi, a notarilor comunali și de
cerc, proiectul modificării matricule-
lor etc., așa că prin Iunie se crede
că dieta va fi isprăvit desbaterea
tuturor acestor legi noué.

În afară de acest program de
lucrare, guvernul pregătesce o mare
reformă (!) și pe terenul școlar, séu al în-
vătământului. Nu mai de curând foile

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Timp de primăvară.

Abia o venit luna Martie, séu luna
lui „traistă 'n beț” om îi mai dice Tache
Linguraru și ț-e mai mare dragul să ședă
pe prispa casei și să se încăldescă la razele
calde și dulci ale sórelui arțător. Fel de
fel de gângânii au început să invie și să
alerge în toate părțile. Prin ogrădi, prin
grădini și pe drumuri, copiii alergă, cu
capetele și picioarele góle, după fluturi, stri-
gând tare, care mai de care:

— Eu am védt fluturi roș!...

— Ba eu... galben!..

— Ba eu... alb!

— Măi!... strigă unul mai mărișor,
am auzit pe bunica spunând:

— Cine vede întâiu fluturi roș, tot
anul are să fie sănătos și roș la față; cine
vede fluturi galben, are să fie bolnăvicios
și cu față galbenă; ér cine vede fluturi
alb, are să fie când sănătos, când bolnav.

Și-s frumoși și mari, unii dintrênșii,
bată-i să-i bată de fluturi, că ț-i drag să
te uiți la ei, când se pun pe pământ și își
întorc la sóre aripile zăgrăvite, când pe o
parte, când pe alta.

Prin pădure și prin seciurile de la
vii, pământul pare a fi albastru, din cauza
viorelelor înflorite. Și ierba o început să
dea din pământ de atăta căldură. Când
te uiți pe câmp, cam în bătaia sórelui,
parcă-i acoperit cu un covor verde.

Dilele s'o mărit și sporul la trebă o
crescut. Omul și femeia harnică își găsesc
de lucru cum se scóală. Bărbatul înjugă
boii des-de-diminéță la plug și plécă la
arat; ér, femeia acasă, are atâtea treburi
de făcut, că nu scie pe care s'o începă
mai întâiu. Câte nu-s.. de dirdicat (regu-
lat) prin casă, de făcut mâncare pentru
copii și bărbat, de muls vaca, de săpat în
grădină și de pus legume pentru casă, de
hrănit cloșca cu puii, găscă ou bobocii, de
mai sfirrit fusul dór o mântui fuiorul, că
pițgoiul într'una strigă: „țu-țu-beiu!..., țu-
țu-beiu!...” adică „pune călții la stiubeii”,

de țesut la pânza cea de bumbac, s'o mân-
tue și de lipit și vărut casa că uite „Pas-
cile” bat la ușă și câte altele.

Numai omul și femeia leneșă și he-
țivă nu-și găsesc de lucru, că decât n'au
parale sed de geaba în crișmă, cel pu-
țin să-le mirósă a rachiú și decât véd, că
numai cu mirosul nu merge, își ia făina
din sac, popușoiul din pod și óușele din
ouibar și le duc la crișmă spre a-și împlini
gustul.

Să ferescă Dumneșeu pe totă lumea
de patima beției!...

Pădurea huesce și résună de pocnitul
pușcelor!... O venit sitarii... Vênătorii fi
cantă ca iarba de léc, că să vënd scump
la oraș. Sêracii!... Cine știe tocmai de
unde o venit la mórte! Nu-i vorbă, că mult
rémân și cu viață, că este loc și pe alătu-
rea de densiș, să trecă halicele (șreturi), dór
cei care ies la moș Ión Lupu, vênător vestit,
să nu mai vadă ziua de mâni, că de când
era mic s'o trezit cu pușca în mână.

Și vitele o simțit a primăvară; li-o
venit miros de iarbă verde și de aceea nu

vor să mai mănânce cu gust hluiți (cociții),
paele și fênul. Tótă ziua rag, sar și se rîn-
căesc și vor să plece la câmp, dér nu-i chip
până la „Buna-Vestire”, că de atunci în-
colo au tocmit sătenii păzitori. Pe cât sunt
de vesele cele grase și frumoșe, care au
fost bine îngrijite astă iarnă, pe atăta sunt
de triste și de urite cele réu îngrijite. Sunt
întocmai ca omul bolnav și slab, care do-
resce mórtea în ori-ce óes, pârindu-i-se
viața amară.

De eși în țarină, câmpul parcă-i băl-
țat, brăsdăat fiind în lungiș și în curmezis,
de plugarii, care sémână sémînță de pri-
măvară.

Vêzduhul résună de strigăte, chiote
și cântece.

— Hăis plăvan!... Cea ghiorean!...

Haide mă!... róta bujor!... Ha!... ho! ho!

— Póc!... póc!... póc!...

Băețanii pocnesc din harapnice (bice
gróse) și, după-ce îndemná și aședă boii la
brazdă, scot fluerile dela brîu și-i trag la
hor și la brice....

Nici ciocărlia nu se lasă mai pe jos.

oficiose au adus scirea că ministrul unghuresc de culte și instrucțiune publică Albert Berzeviczy a pregătit un plan de reformare a mai multor legi școlare, printre cari și legea de la 1879 despre învățarea limbii maghiare în școlile confesionale. De repetite-ori s'a accentuat, a spus-o chiar ministrul președinte în discursul său program, că guvernul nu este mulțumit cu sporul ce se face din limba maghiară în școlile naționalităților și că se vor lua măsuri, pentru-ca printr-o controlare mai riguroasă a activității învățătorului, să se garanteze succesul deplin al învățării limbii maghiare. Afară de acesta guvernul are de gând să sistematizeze și salariile învățătorilor confesionali, ca în privința aceasta să nu fie deosebire între învățătorii de la școlile confesionale și cei de la școlile de stat. În schimb însă pentru ajutoarele ce le va da statul ca întregire a salariului, guvernul va aduce un regulament nou de disciplinare. — Tot „reformă“, cari stau în flagrantă contradicție cu spiritul timpului și cu libertatea de a-și cultiva și dezvolta fie-care popor limba și cultura sa națională.

Deși am intrat deja în primăvară, încă n'a izbucnit revoluția în Macedonia, cum se tot proceea. De când Țarul „tătucu“ s'a incurcat în război cu Japonesi, Bulgarii și chiar și comitetele lor revoluționare s'au mai stîmpărat nu de voie, ci de nevoie. Ei bine știu, că fără ajutorul Rusiei, nu pot face nimic. De aceea se tem se lucreze în contra poruncei de la Petersburg, ca să nu facă resmiriță, căci fiind Rusia încurcată în Asia, poate să-i facă mari neajunsuri, prin vre-o nechibzuință. Cu toate astea ferberea e mare în Peninsula-balcanică. Se ține, că Sarafoff s'ar fi întors în Bulgaria, ca să organizeze bande. Au umblat Bulgarii să se invoiescă cu Turcia, dăr până acum n'a reușit nici aceasta. Turcia la rândul ei face mereu greutăți Austro-Ungariei și Rusiei, cari după înțelegerea ce o au, vor s'o siléscă a introduce nouele alcătuirii și reforme în Macedonia, pe cari le-au hotărît aceste puteri când cu întâlnirea împăraților la Mürzsteg în Stiria. Ambasadorii celor două puteri nu dau pace guvernului turcesc, să ducă în împlinire odată reformele. Neînțelegere este mai ales cu privire la gendarmeria, ce voiesc s'o introducă în vilaetele Macedoniei. Rusia și Monarchia noastră vor ca ofițerii de gendarmerie să fie numiți de puteri și să fie în număr de 60. Turcia nu vré să le recunoască dreptul de a se amesteca în treba asta.

De aci neînțelegerile, — până odată se va alege la un fel.

În afară de acesta, se vestesc din Salonic, că aprópe de localitatea Melenico o bandă bulgară de 200 ómeni, bine înarmați, au atacat un port turcesc, măcelărind pe mai mulți soldați. Din Melenico s'a trimis imediat un batalion, ca să urmărească pe Bulgarii. S'a încins o luptă înverșunată între Turci și Bulgarii în care de ambele părți au fost multe victime. După luptă, soldații turci au făcut percheziții domiciliare la mai multe case bulgăresci, unde au aflat arme și cartușe.

Tot aici înregistrăm scirea despre o măsură dușmănoasă a Patriarhului din Constantinopol contra limbii române. Patriarhul ecumenic Ioachim a trimis adecă episcopilor din Turcia europeană o circulară prin care dispune, ca să se opréscă cetirea evangheliei în limba română în comunele locuite de Români.

Românii au protestat la Pórtă contra acestei măsurii. Guvernul din Constantinopol a recomandat Patriarhului să se înțelégă cu Românii macedonenii, arătând, că limba română e deja de mult întrebuințată în biserici pentru cetirea evangheliei.

Războiul.

Pe câmpul de război din Asia răsăritenă s'au întemplat în septemna aceasta din urmă două evenimente mai însemnate.

La 26 Martie Japonesi au încercat din nou să închidă intrarea Portului-Arthur. Au dus patru vase mari încărcate cu materii explozive, cu scop de a-le scufunda la intrarea portului. Vasele erau însoțite de alte vase de război japoneze. Planul însă n'a reușit. Rușii observând de cu bună vreme mișcarea Japonasilor, i au întâmpinat cu focuri din tunuri de pe țerm și de pe vasele lor din port și s'a desfășurat o luptă mare între cei doi dușmani. Flota rusescă condusă de admiralul Macaroff a dat vitejesce piept cu flota japoneză și i-a succes a scufunda vapoarele inimice la depărtare de o milă de la intrarea portului, astfel că portul a rămas cu totul liber pentru circulațiune.

O altă luptă mai mare s'a întemplat la orașul Tschöng tschu (Ciong-Ciu) ocupat de Japonesi. Acest oraș e situat în partea de miază-noapte a Coreei. Despre lupta aceasta însuși generalul Kuropatkin, comandantul suprem al forțelor rusești, a trimis Țarului următoarea telegramă cu data de 29 Martie:

Cu adencă supunere anunț Maj. Vóstré, că generalul Micenko mi-a trimis următorul raport:

De trei zile miei patrulare provóca cavaleria japoneză, ca să stea față cu trupele noastre. Patrurile inimice însă au întors spatele și s'au retras pe țermul celălalt de la Tschöng-tschu. Generalul Micenko luând de veste, că la 6 verste dincolo de riu staționéază 4 companii de cavalerie inimică, a plecat la 27 spre Kasan și la 28 a. m. a sosit cu 6 companii infanterie la riu Tschöng-tschu. În data-ce crainicii noștri s'au apropiat de orașul Kasan, inimicul ascuns după ziduri, a deschis focul. Două companii de cavalerie s'au dat jos de pe cai, au ocupat o înălțime aprópe de oraș și au început lupta. În oraș se aflau cam o companie de cavalerie și una de infanterie. Companiile noastre întărite cu alte trei companii, au luat între două focuri pe Japonesi. Cu toate acestea, și cu totă poziția bună în care se aflau ai noștri, Japonesi s'au ținut vitejesce și numai după o luptă crâncenă de-o jumătate óră, au încetat focul s'au ascuns prin case și în două locuri au arborat stégul crucei roșii.

Scurt după acesta, dinspre Kasan veniau trei companii de cavalerie. La două li-a succes să străbată în oraș, ér a treia s'a retras în disordine în focul companiilor noastre. Cai și călăreți cădeau. Companiile noastre au tras timp de o óră focuri asupra Japonasilor din oraș și li-au făcut imposibil de a se uni, séu de a-și părăsi casele și de a începe focul contra noastră. La o óră și 1/2 după începerea luptei patru companii de cavalerie au apărut venind în pas de asalt pe drum către Kasan. Am dat ordin de încălecare și toate companiile, acoperite de una din ele, au trecut în ordine deplină prin trecătórea muntelui, ocupând la spatele acestuia poziție în colonă. În șirul prim au fost așezați răniiți. Cavaleria inimică, în disordine, nu putea să ocupe culmea părăsită de noi, ér infanteria era cu totul rămasă în urmă.

Séra la órele 9 am ajuns în Nosan. Cred că Japonesi au avut mari pierderi în cai și ómeni. Și noi am avut pierderi însemnate: 4 ofițeri grav răniiți, 2 mai ușor răniiți; 3 cazaci morți, 12 răniiți, între cari 5 grav. Generalul Micenko accentuéază în raportul său vitejia ofițerilor și Cazacilor.

Acésta a fost așa-dér prima luptă mai serioasă pe uscat.

SCIRILE ĐILEI.

— 18 Martie v.

Compunerea listelor electorale. înainte cu câte-va zile s'a început lucrarea pentru compunerea listelor alegătorilor dietali pentru anul 1905. Sunt anume instituite comisii séu deputațiunii, cum se mai numesc, pentru înscrierea alegătorilor pe basa contribuției, ce o plătesc,

și al celorlalte condițiuni din legea electorală. În Brașov pentru cercul I de alegere comisiunea e presidată de d-l Ludovic Kamner, pentru cercul II electoral sub presidenția d-lui Frideric Lurtz. Comisiunile séu deputațiunii se întrunesc în fie-care ții de la 3—6 d. m. în localul oficiului de dare orășănesc și ședințele aceste se vor ține zilnic în zilele de lucru până-ce se vor termina lucrările.

La conscrierea alegătorilor se întemplă să fie lăsați unii afară din listă, deși sunt în drept a fi alegători; de aceea sunt avisați toți alegătorii să se prezinte înaintea deputațiunii de conscriere, dovedind cu cărțile de dare, că au drept electoral. Pe teritoriul Brașovului au drept electoral, în afară de cei îndreptățiți sub titlul inteligenței:

Acei proprietari, cari plătesc dare de pământ (foncieră) după un venit curat de 32 coróne.

Toți proprietarii unei case cu cel puțin 3 încăperi.

Toți funcționarii privați, cari plătesc dare după salar anual de 1400 cor. și toți funcționarii publici, cari plătesc dare cel puțin după un salar de 1000 cor.

Comercianții, fabricanții, industriașii cari plătesc cel puțin 21 cor. dare de venit.

Orî și-a plătit cineva darea, orî a rămas cu ea în restanță, el totuși are dreptul a pretinde să fie înscris în listele electorale.

Adunarea generală a „Albinei“ Sâmbătă în 26 Martie n. și-a ținut „Albina a XXXI-a adunare generală ordinară sub presiunea d-lui Iosif Sterca-Șuluțiu. Adunarea aprobă bilanțul anului de gestiune pe 1903 și votéază direcțiunii cât și comitetului de supraveghiere absolutoriul. Beneficial net al anului 1903 se urcă la suma de 252,983 cor. din care s'a votat 16.400 cor. pentru scopuri de binefacere. Dividenda anului se stabilește cu 28 cor. de acție. Adunarea generală mai votéază ridicarea fondului de garanție al scrisorilor fonciare de la 400,000 la 500,000 cor. Se purcede apoi la alegerea a doi membri în consiliul de administrațiune, proclamându-se de aleși după numărarea voturilor d-nii George Dima prof. în Brașov și d-l I. Papiu protopop în Sibiiu.

Despre generalissimul Kuropatkin, care a fost numit comandant suprem în războiul ruso-japonez, corespondentul ziarului „Figaro“ a scris lucruri frumoase cu ocaziunea plecării sale pe câmpul de război. Kuropatkin, se știe, a sosit țilele acestea la fața locului, dăr nu putem să nu relevăm unele momente înălțătoare întemplate la plecarea lui. Kuropatkin a plecat din Moscva, unde i-s'au făcut mari ovațiuni. El s'a dus la biserica Troița, unde i-s'au oferit de diferite corporațiuni 7 icóne, înaintea cărora Kuropatkin a făcut 7 mătănii și le-a sărutat. Apoi i-s'a oferit un stég alb cu chipul Mântuitorului și a s.-tului George, omorótorul de bălaur. La gară, când s'a urcat în tren, mii de ómeni erau de față, cântând imnul național, ér Kuropatkin, în loc să se arate mândru și îngâmfat de atâta onóre ce i-se făcea, el

Bate din aripi și țurluind într'una, scindu-și limba în gură fel și chip, se suie în sus, drept ca lumina, sus..., de abia o zăresci și crești că o să ajunga la ceriți.

Ea îi tare și mare acuma, până o veni privighitórea să-i arate, că pot și alții mai mult ca dânsa...

Pe dólul numit „Dólul lui Hordon“, spe răsărit de satul Banca, pasc oile rzeșilor. Le păzesce Ión Tacu, care de mic s'o trezit la tatu-séu cu oi multe; chiar și acuma are vr'o 300, făcând parte la ele și dânsul. Îi un mocan tînér, voinic și frumos de n'are păreche în sat. Acuma, decă o fi împlinit 23 de anî, că astă-tómnă s'o liberat din armată. Nicî acuma nu-i o eșit melitária din cap, că am auđit pe unî vorbind, că mai alaltáierî l'au auđit instruind oile:

— Ocolire la drépta!... Ocolire la stânga!... marș!... hurdu!... hurdou!... stânga-mprejur!...

Oile, dând de gustul ierbeii, pasc în loc și de aceea, mai nicî tálăncănitul telencilor nu se aude. Ión Tacu, tolănit jos,

așternându-și gluga și sumanul, cântă din fluer doine ardelenesci, de huesce valea. Bâncei și, după ce se sațurá din fluer, începe din gură când cantecul:

Frunză verde loziórá,
La Focșani între hotarâ,
Este un nuc, cu frunza rarâ.
La tulpina nucului
Cântă maica cacului;
Iar mai sus pe râmurele
Cântă două turturele.
Și nu-s două turturele
Ci-s două amante a mele
Care m'am iubit cu ele,
Din tinerețele mele!... etc.

Când:

Frunză verde mărăraș
Mărița dela Șandraș
Cu dinții mărunți și rari
Limbă în gură chilimbar,
O așteptă doi jandari,
Doi jandari și doi primari
Ș'un pezevenchiu de notar!... etc.

Când:

Am đis verde ortáraș
Am iubit un ciocoiáš.

Ce folos că l'am iubit
Și nimic n'am folosit!...
Dér, mai bine un ciobanaș
Că séra-mî aduce caș,
Diminéta urdă dulce,
Mă sărută și se duce!... etc.

Cântă cu totă inima bietul Ion, sé-l auđă Iliana lui Toder Ursul, care șede pe prispă câtu-i đina de mare, cu furca în brâu. S'o înțeles fetița cu Ión și s'o pus în gând să se facă moacănuță și de aceea până la tómnă îi pare un an, când are vorbă se-i dee pe sémă ochii cei albaștri ca ceriul fără nori.

Mai dăună-đi, fiind timpul așa de frumos, ne avénd trebă, fiind Duminecă, după eșirea din biserică și după-ce am ședut la masă, am mai eșit prin sat.

În medeanul din fața primăriei, pe nisce butuci mari aduși de Tóder Olaru sé facă o furcă de fântână, o teică și un buďăiu (gură de fântână), ședeau de vorbă o mulțime de sáteni, avénd în mijlocul lor, pe moș Iordache Enache, un moșnég bétrân, de aprópe 70 de anî, cu pėrul alb ca lăna, ér cu fața roșie ca sfecla.

— Bună đina!... le điseiți.

— Mulțámim d-vóstre, rėspunseră mai toți, sculându-se în picioare și luându-și óaciulele din cap.

— Ședeți jos!... Ce mai faceți?... ce mai dregeți?...

— Mai ședem de vorbă, d-le; mai ascultăm pe moș Iordache, că dânsul e mai bétrân și știe mai multe ca noi.

— Ce le mai spui moș Iordache?...

— Apoi ce să le mai spun!... vorbim despre vite. Ne spunea Gavriła, că erî o căđut pe brasdă boii lui Andrei Mocănașu și că el, i-o bătut de i-o mântuit.

— Ba chiar i-o mântuit de viață, începe Ion a Irini. Cel din brasdă o și murit.

— Trebuie să fie degerați!...

— Da! da!... is degerați.

— Fórté reu o făcut. Vitele sunt lăsate dela Dmneđu omului, să se ajute cu ele, la nevoile lui. Prin urmăre trebuie hrănite, adăpate la timp și bine adăpostite, mai ales în vreme de iernă. Și ele sunt finți și-și simt durerea. Să nu le punem la trebă de mic și nicî să le împovărăm

și-a descoperit capul și făcându-și cruce, a dis rugăciunile... „Cu ajutorul lui Dumneșu — a dis Kuropatkin — nu ne vom opri până la Tokio. Acolo în capitala Japoniei, vom semna pacea.“

Cât de frumoasă pildă de umilită creștină și încredere în Dumneșu a dat lumii generalissimul Kuropatkin! In momentul plecării sale, uită de mândria omenescă și de puterea cea mare, ce i-s'a dat — și își aduce aminte, că este numai o ființă slabă, care fără ajutorul Celui de sus nimica nu pôte isbândi, își face cruce și ȳice rugăciunile, cerând binecuvântarea și ajutorul lui Dumneșu pe întreprinderea sa. Câți n'ar puté lua esemplu de la Kuropatkin! Câți sunt în ȳiua de astăzi, cari uită că sunt creștini și li-e rușine chiar să facă semnul crucii!...

Numiri la universitatea din București. Senatul universitar a hotărât înaintarea la rangul de profesori la facultatea de litere a d-nilor Pompiliu Eliade, Ladulescu-Motru și I. Mehedintza, foști agregți definitiv.

Incendiu în Nădlac. Eri în 30 Martie a isbucnit în comuna Nădlac un foc mare, care s'a încins în jurul comunei. Un vânt puternic făcea imposibilă ori-ce stingere. Pagubele sunt uriașe.

Curs de contabilitate pentru meseriași. Vineri 11 Martie a. c., la ora 8 s'era în inaugurat la „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ cursul de contabilitate pentru măiestri și sodali. Scopul acestui curs este alinaștia în purtarea socotelilor și a corespondenței, neapărate fie căru meseriaș. Instrucția a binevoit a o lua asupra și el Ioan Vătășan, funcționar la „Albina“. La inaugurare au participat, pe lângă 3 membri, măestri și sodali înscriși la curs, comitetul Reuniunii în frunte cu pres. Vi. Tordășanu. Cursul se ține în fie-care țiercuri și Vineri la ora 8 s'era. În acest scop localul e provăduț cu bănci școlare, și tablă de p'erețe etc. Prin această întreprindere Reuniunea s'evlirșese o lucrare culturală de mare importanță pentru clasa noastră de mijloc, importantă, căreia i-a dat expresie atât d-l Vătășan, cât și presidentul Reuniunii.

Un avocat spion. Avocatul vienez Dr. cav. de Orlovski, care a dispărut de mai multe țile din Viena, e urmărit de poliție din cauza unor daraveri necinstite bănești s'evlirșite față de clienții săi. Orlovski, care a jucat un rol însemnat în viața socială vieneză e acusat și pentru spionajul în serviciul Rusiei. El s'a refugiat în Rusie și se țice, că actualmente se află în orașul Varșovia.

Cestiunea ofițerilor s'erbți după-cum se scrie din Belgrad se va rezolva în curând. Toți ofițerii, cari au luat parte la complotul contra regelui Alexandru vor fi pensionați, ér actualii adjutanți și ofițerii de ordonanță, indiferent, decă au luat séu nu parte la complot, vor fi înlăturați de la curte și în locul lor vor fi numiți alții. Colonelul Popovici, adjutantul regelui, va fi numit comandant al corpului de armată

Dunărean, ér 13 ofițeri mai tineri vor obține concediu pe câte doi ani. — Se șcie, că miniștri puterilor au plecat încă înainte de Crăciun din Belgrad, ca să nu fie siliiți a participa la balurile curții, unde să ajungă în situația de a trebui să stringă mâna ofițerilor murdărită cu sânge reșesc. Ei se vor întorče acum la Belgrad și își vor relua posturile.

Gornic ucis. Pe șoseaua ce duce la Deva s'a aflat eri, în 30 Martie, cadavrul unui gornic. Jandarmii au pornit cercetare.

Pentru prășitorii de vite. Vestim prin această pe cei interesați, că comisiunea economică a comitatului Sibiu a pus la dispoziția Reuniunii noastre agricole din fondul pentru prășila vitelor suma de 1792 cor. 50 bani, cu scop de a acorda pentru comunele noastre politice, cum și pentru micii proprietari împrumuturi ieftine și replătibile în rate scurte, cu cari să se ajute la cumpărările de vaci de prășilă, făcută cu întervenirea inspectoratului districtual pentru prășila vitelor și cu concursul subscrisului comitet.

În vederea espoziției împreunate cu t'ergul de vite de prășilă (al XV-lea) și cu împărțire de premii în bani, ce-l va ține comisiunea economică a comitatului nostru, la 6 și 7 Aprilie n. c., aici în Sibiu, vestim pe această cale pe economii noștri din acest comitat, cari ar dori să se provadă cu vaci de prășilă, că comitetul le acordă împrumuturi pe lângă garanță deplină și cu percente reduse și replătibile în rate scurte. Cererile în acest scop să se trimită la adresa subscrisului comitet. Sibiu, 17 Martie n. 1904. Comitetul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu“. D. Comșa president. Victor Tordășian secretar.

Inteligența română din Cricău și împrejurime invită la producțiunea teatrală urmată de dans ce va avé loc în sala școlii române la 12 Aprilie st. n. a. c. (a treia țil de Pașci), începutul la 7 ore s'era. Prețul de intrare: de familie 3 cor., de persoană 1 cor. Contribuirile peste taxa de intrare se primesc cu mulțămintă și se vor publica. Venitul curat e destinat fondului bibliotecii școlare române din Cricău. Program: 1. „Esecutorul“ comedie într'un act de A. Țințariu. 2. „Sărăcie lucie“ comedie într'un act cu cântări, de Iosif Vulcan. În paușă se vor juca „Călușerul și Bătuta.“

Daruri. D-l I. Pișlea prof. la șoala de specialitate c. și r. de sculptură din Câmpulung (Bucovina), p'etruns de importanța cauzei clasei meseriașilor noștri, a dăruit fondului de 20 bani, întemeiat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ pentru cumpărarea unei case cu hală de vânđare pe séma meseriașilor noștri, suma de 20 cor.; la același fond a dăruit d-l Zenovie Popovici învățator în Reșinari 1 cor. și Vic. Tordășian 10 bani.

Teatru german. As'era s'a reprezentat în teatrul german din localitate drama lui Sudermann „Das Glück im Winkel“ în asistența unui public numeros. Actorii s'au achitat bine de rolurile lor și au secerat aplause. S'au distins cu deosebire d-nii: G. Olmar, Iulius Seger și Iulius Sodek, ér dintre dame: Theresa Bellau și Flora Leopold.—Astăzi se reprezintă drama lui Gerhard Hauptmann: „Rose Bernd“, novilate.

La Gewerbeverein se începe mâne s'era o serie de reprezentații date de trupa „High Life“. Atracțiunea principală a acestei trupe este Englesul Charles Williams, supranumit regele evasorilor. Acest artist e în stare a se libera din ori-ce fiere și cătuși, fie ele cât de strimțe și lăcatele cât de strașnice, în câte-va minute fără nici un instrument. — Producțiunii spiritistice. Dansuri și cântări naționale românești. A se vedé afișele!

Stabilimentul de băi al provinciei Stiria, Baia Neuhaus lângă Cilli recunoscută ca Acrothermă de 37° Celsius, și isvor de apă cu conținut de oțel, 397 metri d'asupra mării. Stația calei ferate Cilli, depărtare de Viena și Budapesta 8 ore, de Agram 4½, de Triest 5½ ore. Băi termale, cură de deut, băi electr. Hydro și Thermo terapie, massage, gimnastică suedeză, electroterapie etc. Resultate emnente de cură la bole femeiesci și de nervi, gold-nă, reumatism, suferință de bășică etc. Tote felurile de amusemente și petreceri cu musică, saloane de jocuri, biliard și ce, tură, Lawn-Tennis, Ping, Pong, Popice-Restaurante escelente, reuniuni, baluri leccerte, vânătoare, pescărit, parc minunat. Stație de poste și telegraf. Prețuri moderate.

Director și medic balnear Dr. Hiebaum.

Informații și prospecte gratis de la direcția de băi. Seson dela 1 Maiu până în Octomvrie.

Brașov, în Martie 1904.

Stimate Domnule Redactor! Dîlnic eștim în foia oficială „Budapesti Közlöny“ și în foile periodice, că în comunele, unde s'a isprăvit comasarea, cărțile séu protocoalele funduare vechi s'au străformat în cărți funduare noue, ér spre autentificarea și rectificarea acestora, se esmite o comisiune judecătoreșcă în respectiva localitate.

Fiind-că cei mai mulți ómeni laici și în specie poporul de rînd, nu șcieu ce va să țică: autentificarea și rectificarea cărților funduare, care se îndeplinesc pe baza articolului de lege XXIX din 1892 și în sensul ordinațiunei ministrului de justiție Nr. 24.366 din 1893, deși această lucrare judecătoreșcă este de cea mai mare importanță pentru popor, căci ea taie afund în referințele materiale, ba chiar morale ale poporului; mai departe, fiind că pentru autentificarea și rectificarea cărților funduare ale orașului Brașov, s'a fixat deja terminul pe 5 Aprilie nou anul curent, în

sala cea mare a tribunalului din loc; astfel îndemnat de actualitatea lucrului și în speranța, că voiu face un serviciu poporului nostru, am scris spre orientarea lui „Călăuz“-ul de mai jos.

În espunere însă, m'am folosit, după putință, de limba poporului nostru, ca să fiu bine înțeles. Prin urmare, decă icl colea, nu am putut încunjura câte un pleonasm, această să nu mi-se ia în nume de rău.

Călăuz

în privința autentificării și rectificării cărților funduare, străformate în urma comasației hotarului.

În urma comasării, tot hotarul comasat s'a împărțit de nou între proprietarii și posesorii legali de pământ. Aceștia decă au căp'etat în locul pământului ce l'au avut mai înainte de comasație, alt pământ nou, care în mărime și calitate corăspunde, după putință, celui vechiu.

Decă cineva, înainte de comasație, a avut mai multe pământuri (parcele) împărțiate în tóte părțile hotarului: în urma comasării acele pământuri s'au contopit într'o bucată de pământ. Voiu să țice, că după comasare, fie-care locuitor cu realității, și-a căp'etat pământul la olaltă, într'o tablă cum se mai țice. Vedem dér, că comasația schimbă cu desăvlirșire icóna hotarului comasat.

Ér decă hotarul vre-unei comune se împarte din nou între locuitorii, adecă între proprietarii înscriși în cărțile funduare, de sine urmăză, că în cărțile (protocoalele) funduare, ca foie de pământ, trebuie să se scrie pământul cel nou.

Acastă operațiune se numesce: străformarea (prefacerea) cărților funduare celor vechi în cărți funduare noue.

Ca să pricepem însă limpede, cum se îndeplinesc această străformare, trebuie să ne folosim de un esemplu practic, și anume:

Protocolul funduar (foie de pământ) al lui Ioan Munteanu, care s'a făcut înainte de asta cu 30 de ani, se presupunem că e scris astfel:

Nr. 46. Brașov. A. † Munteanu Ioan „minor“.

Nr. curent	Nr. par-celii	Feliul pământului	Jug.	Stîn-gini □
1.	224.	Casă de lemn cu două odăi	—	600.
	225.	Grădină	—	900.
2.	1266.	F'enaș în Timiș	1	—
3.	2455.	Pământ arător în Stupini	2	500.
4.	2450.	Pământ arător lângă Gară	—	1000.
	2451.			

cu grentăți peste puterea lor. „Cine bate vita, își bate norocul“, țice un proverb. După vite se cunoșce omul harnic și bun gospodar.

— Tocmai așa le spuneam și eu. Mă mir că nu l'o trăsniț Dumneșu din senin, pe Andrei Mocănașul, când își bătea fără milă boișorii, că din cauza lui o ajuns în starea asta. Tótă iarna, o umblat din crișmă în crișmă și i-o lăsat în séma băieților, cari ori le-o dat mănăcare, ori nu le-o dat, șcie unul Dumneșu. Ce să-ți facă nisce copii, când omătul îi la brău și gerul te pătrunde la mațe!... Poiata i-o fost rea, paie nu le-o așternut și bieții boi, i-o pișcat gerul. — De acuma pôte să-le dea și lapte dulce, că nu se mai întâlnește cu d'enghi.

Eu, d-le, m'am luat după sfatul d-tale, dat într'una din țile, la șoală, astă-tómnă și mi-am făcut poiata bună; am lipit-o bine cu lut și în fie-care s'era am schimbat paietele pe jos, așa că nicl-odată nu s'au culcat vitele pe udelă; ba la două-trei țile le-am și țeselat și să le veđi, ție-

mai mare dragul să te niți la ele. Degeaba le dai hrană, decă nu le dai îngrijire.

Am pus țilele acestea boii la plug și nicl n'am avut nevoie de biciu. Când fi duc la apă, sburdă și se buncăesc de te ia gróza.

— Așa-i și omul ținut bine, începú Ștefan Alexandru. Vitele-s de mare folos. Drept cum citea băietul meu în carte, într'una din seri, că: „Cu vitele să scóte s'evlirșia din casă“. De te lovesce o nevoie și negășind bani la nimenea, închidți ochii și iai o vită de corne din bătatură, o duci la t'erg și-ți prinđi nevoia și decă dá Dumneșu sănătate, îndată-ți faci altă la loc.

— Măi băieți, da-i adev'erat, că pe Ión Milea l'o dovedit, că o fost la omorul dela Gănești?... — Da!... îi adev'erat, moș Iordache.

— Care Ión Milea?!... — Care?... Ión Milea, bogătașul din satul nostru. Ce cređi, că din senin o făcut atâta avere și are atâția bani?... — Ce vorbesci moș Iordache?... Ión Milea hoț?...

— Ba încă ce hoț!... de cei mari. Auđi d-ta, să omóra pe biata cucónă dela Gănești!...

— Bre!... bre!... bre-e!... eu, pentru omul aista m'ăș fi pus capul; îl țineam cel mai blând și cel mai cinstit om din sat.

— Îți puneai d-ta capul, da țil-tăia!... Omul cu greu se pôte cunoșce, d-le numai pe de-asupra. Îl veđi cuminte și ți-s'ar pă-reă cinstit, parcă la vedere, dar ce inimă rea ascunde în trînsul nu poți șoi!... Eu de mult am țis, că la omul acesta, nu-i trebă cinstită. Prea degrabă s'o îmbogățit.

— Dă, și eu muncesc cât un om, începú Ion L'hor, un bun fruntaș din sat; mă școl dimineța și mă culc s'era târđiu, fac economie cât trebuie și cu tóte acestea, tot n'am putut face case boeresci ca el, cai de lux, droșcă (trăsură mare) și două pluguri cu câte patru boi și tot am apucat și ceva dela părinți, da d'ensul, n'o avut mai nimica, până mai acuma câți-va ani, că acuma-l știți!...

— Dă, așa-i!... numai că-o furat. — Acuma s'o dovedit, c'o furat.

— Cum? Chiar l'o dovedit?... — L'o descoperit jandarmii d-le!... N'o trecut două césuri cred, de când îl duceau doi jandarmi pe din dos, la secție, legat burduf.

— Mei!... măi!... multe mai v-đi cât trăsosi.

— „Ulciorul nu merge de multe ori la fântână“. „Lucrul strein nu ține de cald“, dragii mei.

— Așa e moș Iordache!...

— Din tótă averea lui, de care ne miram noi, pulberea se alege de ea. Și óșele lui, în oonă o să putrezescă. Eu-s bogat și tu, și tu, și tu, că ai cele ce-ți trebuesc căștigate prin muncă cinstită și cu sudórea și nu te arată nimenea cu degetul, că ai furat. Te culci, dormi liniștit, nu tresari nóptea prin somn de frică, ca cel ce fură lucrul altuia, și nicl nu ți-se schimbă fața, când ar veni cineva să cerceteze în ograda ta.

Ah!... scump-i cinstea!... scump-i onórea!...

— Așa-i, d-le, ori nu?

Acésta e moşia cea vechiă a lui Ioan Munteanu. In urma comasării însă, el a căpătat în schimb, la câmp, altă moşie, dér casa şi intravilanele au rămas, firesce, neatînse, de-ore-ce ele *nu formeză obiect de comasare*; se provéd însă cu numerii parcelării noi.

Acum se străformăm protocolul funduar de mai sus. Acésta se întemplă *din oficiu* în modul următor: Inainte de tóte vom trage pe sub parcelele de sub Nrii curenţii 1—4 câte o linie, adecă: semnul ştergerii, peste moşia cea vechiă şi vom scrie *tot în acest protocol* funduar, sub numerii curenţii cari urmăză, adecă în exemplul nostru sub Nr. 5, 6, 7, *moşia cea nouă*. Deoi forma protocolului străformat va fi acésta:

Schimb	600	900	500	1000	600	900	1000		
Jug.	—	—	1	2	—	—	1	2	
Feliul pământului	224. Casă de lemn cu două odăi.	225. Grădină.	266. Fână în Timiş.	245b. Pământ arător în Stupini.	245i. Pământ arător lângă Gară.	125. Casă bene: urmăză moşia nouă.	126. Casă de lemn cu două odăi.	266. Fână în Timiş.	470. Pământ arător la Stupini.
	Nr. par. celai	224.	225.	245b.	245i.	125.	126.	266.	470.
	numero	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	
	tbl.-N								

Inainte noastră avem acum un protocol funduar (fóia de pământ) *străformat* deoi, din care putem vedé mai departe că lui Ioan Munteanu i-s'a împărţit numai 3 jug. 1000 □; prin urmare el a căpătat după comasare cu 500 □ *mai puţin* pământ. Dér pute sé capete *şi mai mult*.

Acésta se esplică așa, că în decursul comasării se ia de cinosură la împărţirea pământului împrejurarea hotăritoare că: *décă cine-va, în urma comasării, a căpătat pământ mai bun decât acela, pe care l'a avut, atunci a trebuit sé i-se dea mai puţin, şi vice-versa.*

După-ce oficiul cărţii funduare, a străformat în modul mai sus arătat tóte protocoalele funduare ale comunei respective, unde s'a sèvrşit comasarea: aceste protocoale trebuie *autenticate*, adecă aprobate cum am díce, şi tot-odată, *décă e de lipsă, şi rectificat*, adecă: îndreptate cu întrevinerea proprietarilor interesaţi.

Protocoalele astfel stabilite, vor servi de protocoale (cărţi) funduare definitive pe viitor.

Ca sé se póta însă îndeplini acésta lucrare, judecătoria cărţilor funduare esmíte o comisiune, constătătoare dintr'un judecător şi conducător (registrator) al cărţilor funduare în comuna respectivă. Aici comisia se *întregeşte cu doi membrii de*

încredere din comună, cari cunosc mai bine ómenii şi referinţele lor materiale şi cari cunosc cât se póte mai bine hotarul comunei.

Rolul acestor membrii de încredere este: a *da comisiunii tóte desluşirile* necesare, pentru cari sunt răspundători după lege.

Comisia amintită *va chema* pe toţi proprietarii rënd pe rënd, şi fie-oáruia îi va arăta şi ceti protocolul său funduar străformat în chipul arătat, pentru-ca proprietarul sé-şi *póta face reclamaţiunile* şi observaţiunile sale faţă de cele scrise séu din greşelă nescrise în protocol (fóia de pământ).

Şi acum, sé vedem, cari sunt acele reclamaţiuni şi observări, pe cari le pot face singuraticii proprietari, *numai în decursul autentificării şi rectificării* cărţilor funduare.

Inainte însă de a-le înşira, trebuie sé observăm în general, spre orientarea tuturor, că cu ocaziunea autentificării, comisiunea *nu este îndreptăţită sé dea mai mult séu mai puţin pământ* cui-va, decât a căpătat şi i-s'a dat prin tribunal, care a făcut comasarea. De unde urmăză, că *décă* totuşi se va fi aflând care-va păgubit prin comasaţie: contra acésta póte reclama nu mai la judecătoria competentă pe calea legii.

Sunt multe şi mărunte acele reclamaţiuni şi observaţiuni, ce le pot valida proprietarii din cărţile funduare, drept aceea aici, trebuie sé ne mărginim a înşira numai cele mai însemnate şi cari se ivesc mai des în viaţa practică.

Aceste sunt:

I. *Cu privire la nume:*

1) Adese-ori este greşit introdus în protocolul funduar numele proprietarului, spre pildă: în loc de „Muntenescu“ este scris „Muntyán“. Se va póte îndrepta acésta greşală, spunënd membrii de încredere, că adevératul nume este: „Muntenescu“ şi că acésta este *una şi aceeaşi persoană* cu „Muntyán“.

2) Une-ori după nume, între paranteze sé află scrise cuvintele: „a cărui soţie este *Opriş Ana*“, deşi acésta a réposat de mult şi deşi proprietarul s'a căsătorit a doua, séu chiar a treia oră, avënd acum altă nevastă.

3) Făcëndu-se cărţile funduare (de exemplu la Braşov) înainte de asta cu 30 ani, mulţi proprietari au fost atunci *minor* şi după numele lor a trebuit sé se pună cuvântul: „*minor*“, érá acum de fapt sunt *maioresni*.

4) Adese-ori esta scris, după numele proprietarului, aceste cuvinte: „locuitor în comuna Ghimbav“, însă mutându-se de aici cu locuinţa la Braşov, de fapt nu mai este locuitor în Ghimbav, ci în Braşov.

5) Mai vine şi ael cas, că după nume e scris acest adaus: „*in concurs*“, pe când concursul (falimentul) a încetat de mult.

6) De multe-ori se află în comună mai mulţi indiviđi, *cu unul şi acelaşi nume*, şi din cauza acésta se fac abuzuri la cartea funduare, prin urmare e bine, ca după nume sé se scrie de exemplu: „a

cărui soţie este N. N.“, séu sé se pună: „a cărui tată este N. N.“; dér mai bine e, *décă se va scrie d. e. următoarele cuvinte*: „locuesc în casa Nr. 10“.

Tóte aceste greşeli şi scăderi, cari sunt în stare sé producă cele mai mari încurcături între ómení, *se pot cu astă ocaziune fórte uşor îndrepta*. Căci reclamantul, nu are decât sé se prezenteze înaintea comisiunii şi sé cèrá îndreptarea greşelii. Órerea lui se va lua în procesul verbal, care *este scutit de timbru*.

Greşelile de sub punctele 1, 2, 4 6 se pot îndrepta simplu pe basa desluşirilor date de membrii de încredere; érá cele de sub punctele 3 şi 5 numai cu documente scrise, şi anume: maiorenitatea se va dovedi: cu „carte de botez“; încetarea concursului (falimentului) însă cu decisul judecătoresc.

Aşa-dérá fie-care proprietar, *sé bage bine de sémă* la cetera protocolului funduar şi *décă* observă vre-o greşală, sé reclame îndreptarea ei.

Apoi sé ducă cu sine tóte documentele şi scrisorile, cari *privesc moşia* lui.

II. *Cu privire la realităţi şi drepturile private*, cele mai de căpetenie casuri sunt:

1) La început, când s'au făcut cărţile funduare, proprietarul a avut o casă de lemn; acum însă în locul acesteia are una frumoasă de piétra, cu trei-patru odăi, de un preţ considerabil. În acest cas reclamantul trebuie sé íşi procure de la primăria comunală un atestat, prin care sé póta dovedi, că în decursul timpului şi-a clădit casă de piétra, şi apoi sé cèrá înaintea comisiunii îndreptarea în acest înţeles.

2) Mulţi ómení, când cumpără pământuri de la alţii, nu cer la oficiul cărţii funduare *anumit*, ca aceste pământuri sé se înscrie în protocoalele (foile), cari le au *deja*, încât astfel sé le fie tótă moşia la un loc, adecă: *în una şi aceeaşi fóie cumulată*. Acésta întrelăsare a avut ca urmare, că oficiul cărţii funduare, li-a deschis un protocol (fóia) *nov*. Şi așa s'a urmat şi a doua-oră, ba chiar şi a treia oră. Decí atari proprietari, trebuie sé cèrá înaintea comisiunii, că despre tótă moşia lor sé se facă *numai un protocol* (fóie) funduar. Pentru-că avënd *lipsă de copia* protocolului funduar (fóiei de pământ) sé nu fie silit a-şi face, cu *cheltuieli duple*, trei-patru copii, în loc de *una*.

3) A murit spre pildă tatăl unei familii şi au rămas 4 copii. Acésta au împărţit între sine pământul rămas după tatăl lor, astfel, că fie-care íşi are partea sa de pământ, *deschilimilă, separată*, încât fie-care este stăpân *exclusiv* pe partea sa. Cu tóte aceste în protocolul (cartea) funduară, este moşia moştenită *incă tot la olaltă* pe numele celor 4 copii, fiind-că nu li-s'a făcut *protocoale* (foi) *separate*. Aceşti fraţi, ca sé nu mai fie încurcaţi între sine, de asemenea trebuie sé cèrá, *la olaltă şi de-odată*, înaintea comisiunii, ca sé i-se facă *fie căruia fóie separată de pământ*.

4) Cine-va, şi-a dăruit moşia la al treilea cu acea condiţie, că dreptul de folosinţă (usus fructus) pe viétă, sé i-se întabuleze. Ceea-ce s'a şi întemplat. Mai târziu dăruitorul móre. În acest cas proprietarul sé-şi câştige de la preot așa numita „carte de mórte“ (estras matri-

oular), *décă au trecut 3 ani* de la repausare, şi cu acest document, *care este liber de timbru*, sé cèrá ştergerea dreptului de folosinţă întabulat. Căci alt-cum va avé tot buclucuri cu moşia.

5) Sunt mulţi ómení, cari şi-au plătit datoria întabulată pe moşia lor, şi totuşi chitanţa de ştergere nu au înaintat-o la cartea funduară, deşi o au în ladă acasă. Ast-fel de ómení sé se ducă înaintea comisiunii cu chitanţa şi sé cèrá ştergerea banilor plătiţi de pe moşia lor. Căci *décă* nu se va şterge pretensiunea din cartea funduară, creditorul în continú va trebui sé plătescă statului dare de venit după camete.

Érá *décă* creditorul, séu urmaşul legal justificat al acestuia, nu scie scrie şi așa nu-i póte da datoraşului séu chitanţa de ştergere, atunci *ambii* sé se prezenteze înaintea comisiunii şi *amândoi de-odată* sé cèrá ştergerea banilor de pe moşie.

Tot în modul acesta sé se urmeze şi cu *contractele de cumpărare-vîndare de pământuri*.

6) Adese-ori se întemplă, că contractul şi documentele facute de cătră ómení nepricéptori (scribleri) fiind *rele*, s'au ras, reclamantul sé se prezenteze înaintea comisiunii *împreună cu partea contract* şi ducënd cu sine documentele defectuóse: aici vor poté, *cu mult mai uşor* decât pe altă cale, a mijloci primirea documentelor, respective întabularea dreptului cumpărat.

7) *Décă* i-s'a vëndut, dăruit, împărţit etc. cuiva vre un pământ, pe carelí stăpânesce, fără de a-se fi făcut despre acest act document şi *acesta nu se mai póte face*, din cauză, că vîndătorul, sé dăruitorul a murit: în acest cas proprietarul pământului, de *cum-va folosese cest pământ de 3 ani* în pace şi cu bună credinţă (bona fide), sé-şi câştige e la primăria comunală atestatul precos şi cu acesta sé cèrá la comisiune transcrierea pământului agonisit, pe numele lui.

De ce conţinut sé fie atestatul díce: va soi primăria comunală, căcispre acest scop ea are la dispoziţie *mai sulle feluri de atestate tipărite*. Aceste abstate sunt *tóte scutite de timbru* (stempel).

8) Proprietarul înscris în cartea funduară, sé dícem, că *a murit* şi a lăsat după sine moştenitori maioral, cari moştenind moşia, au vîndut dá ea un pământ lui N. N. şi despre acésta vîndare-cumpărare s'a făcut contract în regulă, dér cumpărătorul nu îl póte întabula (cum se esprimă poporul), pentru-că pământul cumpărat, *pe care trebuie însă sé il aibă în folosinţă*, este tot pe numele mortului. În acest cas, cumpărătorul sé se înfăţişeze împreună cu vîndătorii înaintea comisiunii, ducënd cu sine contractul şi așa numitul decís judecătoresc de predarea moştenirii, cu care se va dovedi, că pământul vîndut, într'adevăr lau moştenit şi căpătat vîndătorii. Érá *décă* acest decís judecătoresc ar lipsi din cauză că lăsaméntul nu s'a pertractat încă: atunci cumpé-

— Aşa, moş Iordache. Omul fără onóre e ca mort pe pământ între ceilalţi ómení. Toţi îl despreţuesc şi fug de densusl ca de ciună. Şi Dumneşeu nu póte suferi în ochi pe astfel de ómení.

Bogat, moşule, e omul sèrac, dér cinstit, căci, cinstea şi onórea sunt cele mai mari şi mai scumpe bogăţii.

— Ión Milea hot!... par-că tot nu-mí vine sé cred. Bre!... bre!... e!...

— Puteţi sé întrebaţi şi pe primar, că şi el o fost cu jandarmii şi o găsit pe lângă multe lucruri de ale cucónei mórte, şi o cameşă plină de sânge!...

— *Décă-i așa, atunci e un spurcat*, un mişel, sé dea Dumneşeu în gros sé-i putrezescă ciolanele.

— Sé dea Dumneşeu, şi cine o mai face ca el, ca el sé păţescă, strigară toţi într'un glas.

Cum vorbiam noi așa, aud în mahalaua clăcaşilor:

— Of!... of!... draga mamei bălăică!... draga mamei!... cum m'ai lăsat fără lapte şi pe mine şi copilaşii!

O femeia plângea de huia mahalaua...

— Cine sé se fi bocind, ómení buní? — Dă, cine?... ştim noi!... Ia sé întrebăm pe Ghiorghe Nechifor, care vèd că vine dintr'acolo; el trebuie sé ştie.

— Mèi Ghiorghe, da cine sé boceşte așa tare?...

— Ia Safta lui Vasile Militaru, d-le, i-o murit vaca cea mare.

— Cum se póte!... şi de ce o murit? — Apoi n'o putut sé fete.

— Sèraca!... şi are o casă de copil, începú Gavrilă Olaru. Bine-o díce cine-o díce, că „*aşa de unde-i subţire, de acolo sé rupe*“.

— Ómení buní, ce díceţi, óre n'am poté sé-i dăm vr'un ajutor acestei femei, sèracă, vèduvá şi cu atăţia copii?...

— Apoi dá! ce putem sé-i faoem? vaca nu i-o putem invia, o murit, îi bună mórtă!

— Ba eu díce, că i-o putem invia.

— Dícei d-ta, da nu se póte!...

— Ba se póte!...

— Hei, cum?...

— Cum!... Sé punem mână dela mână şi sé-i luăm alta.

— Aşa da!... a!... se póte!...

— Ei, vedeţi că sé póte?... Suntem 200 de gospodari buní în sat, punem toţi câte cincí-deci bani şi i-acă i-am luat vacă. Iaca eu pun doi lei.

— Eu pun unu.

— Şi eu unu.

— Şi eu unu.

Toţi cei de faţă puseră câte un leu şi într'o clipă se adunară trei-deci de lei.

— În unire, ómení buní, stă puterea! Ce nu póte unul, pot doi, ce nu pot doi, pot trei şi așa mai departe. De aceea ne-am făcut casele unul lângă altul, ca sé ne putem ajuta la nevoi şi în casuri de primjdie. Mí-se umple inima de bucurie că am vèdút în d-vóstré ómení buní la suflet şi la inimă.

— Moş Iordache!... D-ta eşti om bètrân şi am vèdút, că ţit mult la cinste şi la onóre. Uite aceşti trei-deci de lei, mai ia vr'o câp-va înş, dintre d-lor, şi dá o rótă prin sat, de mai strînge ceva. Miercurí îi díce de tîrg la oraşul Bèrlad, sé te duci şi sé cumperi o vacă frumoasă, cu vi-

ţelul lângă ea, şi bună de lapte şi sé o dăm Saftei. Ómenii ne vor lăuda, Safta şi copiii ei se vor ruga lui Dumneşeu pentru sănătatea celor cari li-a dat vaca, ér Dumneşeu ne va binecuvénta.

— Ce díce-ţi ómení buní?... díce bine ori réu?...

— Ba bine, d-le.

— Ce dícei moş Iordache?... te prinđi ori nu?...

— Când e vorba de binefacere mé prinđ.

— H-i bravo moş Iordache, D-deu sé ţi dea sănătate şi díce multe.

— Sé-i dea Dumneşeu!... strigară toţi.

Umblând moş Iordache prin sat strînseseră 250 de lei, cu care luă o vacă bună dând 150 de lei; ér restul l'o dat la biserică, spre a-se face ceva lucruri, cu invoirea ómenilor.

Datori suntem sé şárim în ajutorul celor nenorociţi.

Banca, în Martie 1904.

Gr. N. Coatu, învèţător.

rătorul trebuie să dovedească cu „carte de morțe” cum-că proprietarul înscris în cartea funduară a murit de trei ani deja și că vinătorii sunt adevărații moștenitori și răposatul; trebuie mai departe să dovedească cu atestat de la primăria comunală, că repausatul nu a făcut testament.

Când însă acest soi de vinător, nu ar voi să se înfățișeze cu cumpărătorul înaintea comisiei: atunci cumpărătorul trebuie să mai dovedească, tot cu atestat de la primărie, că folosesc cutare pământ în pace și ca al său, de 10 ani. Acest atestat încă este: *scutit de timbru*.

9) Se poate întâmpla, că cine-va a agonisit pe cale legală de la proprietarul înscris în cartea funduară un pământ, pe care îl folosesc deja de 10 ani, dar nu are nici un document în scris despre aceasta; er proprietarul s'a dus de mult din comună în lume, și nu se știe unde?

În acest caz, reclamantul se își procure de la primăria comunală atestat: că pământul reclamat îl folosesc, neconturbat, de 10 ani și că primăria știe cum-că reclamantul a agonisit pământul pe cale legală.

10) Individul B, a cumpărat de la proprietarul A, înscris în cartea funduară, un pământ, era B. l'a vândut lui C, apoi C. l'a vândut mai departe lui D. — Acest din urmă cumpărător voește să și întabuleze pământul cumpărat pe numele său, cu toate că acela se află încă pe numele lui A, în cartea funduară.

În acest caz, D. trebuie să producă înaintea comisiei toate contractele făcute între sus numiții contraheții.

Er dacă contractele nu vor fi bune spre întabulare, sau va lipsi vre-unul dintr-însele, atunci reclamantul trebuie să dovedească cu „carte de morțe” cum-că A. a murit de 3 ani; și dovedească mai departe cu atestat (*scutit de timbru*) de la primărie: că vințarea-cumpărarea pământului între A, B, C și D, s'a întâmplat și apoi că D. cu B și C. la oală au folosit respective folosesc pământul de 10 ani.

Acum am ajuns la punctul cel mai însemnat, și anume:

11) Individul A, care este înscris în cartea funduară, a murit și a lăsat după sine copii. Aceștia doresc acum să se transcrie moșia moștenită după tatăl lor, pe numele lor.

În acest caz ei vor trebui să arete înaintea comisiei decizia judecătorească, intrat în putere de drept, prin care li s'a predat în posesiune moșia tatălui lor. Dacă însă acest deciz nu există, atunci copiii moștenitori trebuie să dovedească cu carte de morțe (*scutită de timbru*), că tatăl lor a reposit înainte de asta cu 3 ani și că sunt copiii, descendenții răposatului. Va să dăcă trebuie să producă așa numita: „informațiune familială matriculară”. Afară de aceasta va trebui să dovedească cu atestat de la primăria comunală: că moșia de lăsamânt o folosesc ei (copiii) și că repausatul lor tată nu a făcut testament.

Am dă că acest punct se vede a fi cel mai însemnat dintre toate. Și nu fără cuvânt, pentru-că vedem cum legislatorul le dă ocaziune moștenitorilor, ca în decursul autentificării și rectificării cărților funduare, se-și potă trece (transcrie), fără spese, moșia moștenită pe numele lor. Pe când dacă nu se vor folosi de această ocaziune bine venită, atunci vor fi siliți să apuce pe calea cea lungă de pertractarea lăsamântului la notarii reg. publici care, precum știm, este împreunată cu multă pierdere de timp și cu cheltuieli foarte mari.

Deci fiecare moștenitor să se folosească de această ocaziune, de orice ea nu se mai întorce nici odată.

Etă, stimatei cetitori, aceste sunt punctele cele mai principale, cari vin în decursul autentificării și rectificării cărților funduare, de care putem profita spre binele nostru și al urmașilor noștri.

Nu uitați, deci, pentru numele lui Dumnezeu să vă interesa de avutul vostru cu această ocaziune, fiind-că mai târziu toate greșelile strecurate în protocoalele

(foile de pământ) funduare, se vor pute îndrepta numai și numai cu nespuse pierdere de timp și cheltuieli enorme.

În fine spre orientarea stimatei cetitori observ, că cererile reclamanților se vor lua la protocol (proces verbal) de către comisioane.

Aceste procese verbale, precum și toate atestatele date de primărie, mai departe estrasele matriculare (cărțile de morțe) toate de-a rindul sunt scutite de timbre.

Spesele comisiei le potă visteria statului. Apoi sunt casuri, când procesele verbale trebuie provădate cu timbru, aceste însă sunt foarte puține și le vor afla reclamanții de la comisioane, care e datore să povătuască omenii în toate privințele.

Vedem, deci, că cererea reclamantului se ia din oficiu la protocol; vedem mai departe, că atestatele sunt libere de timbru și că întru ajutorul omenilor lucrăm un organ (comisie) judecătorească, care pricepe cartea funduară și care are la dispoziție toate datele de lipsă: așa-dacă tot atâtea avantaje, prin urmare încă odată vă îndemnăm să vă folosiți de avantajele autentificării cărților funduare, pentru-că nu vă mai întâlniți cu ele, decât autentificarea odată s'a finit.

Eră în urmă încheiți cu acea dorință ferbinte: că glasul acestui călăuz se nu răsune în pustie.

Judele Petruțu.

Raportul

Comitetul „Asociațiunii pentru sprijinirea învățăcelilor și sodalilor români meseriași” din Brașov pe anul de gestiune 1903, citit în adunarea generală, ținută la 20 Martie st. n. 1904.

— Fine. —

7. *Stipendiștii Asociațiunii*. Din banii ce ni-s'au pus la dispoziție pentru acest scop, s'au împărțit stipendișii în sumă de 1110 cor. Stipendiștii au fost 38 de ucenici cari aparțin următoarelor branșe: croitori 8, pentofari 6, măsari 6, lăcătuși 4, cismari 3, jocari 2, fabricanți de mașini 2, rotari 1, dogari 1, ferari 1, tinichigiu 1, cofetari 1, curelari 1, sculptori 1.

8. *Ajutore sodalilor*. S'au dat ajutore de drum câtorva sodali, cari s'au depărtat din Brașov și s'au mai dat și alte ajutore momentane, spesându-se cu totul 80 cor.

9. *Binefăcătorii Asociațiunii*. a) *Albina*, institut de credit și economii din Sibiu, ne-a ajutat la plățirea taxelor de școală cu 400 cor., b) de la d-na R. Pascu și d-l I. Peteu, fiu, s'au primit 50 corone, ofert marinos, precum și 7 părechi de pantaloni, c) *Redacțiunile foilor*: „*Foia Poporului*” Sibiu, „*Transilvania*” Sibiu, „*Familia*” Oradea-mare, „*Albina*” București, „*Monitorul oficial*” București, „*Voința Națională*” București, toate ne-au trimis diarele lor gratuit, d) *Eforia școlilor centrale române* din loc ne-a pus la dispoziție pentru ucenici bilete de baie gratuite.

10) *Imprumuturi*. Imprumuturi de bani comitetul în acest an nu a acordat nimănui. Asta din motivul, că s'a făcut tristă experiență, că banii se dau ușor, dar se încasază în multe cazuri numai cu mari greutăți, une-ori numai pe cale judecătorească.

Imprumuturile vechi comitetul a căutat, pe cât a fost posibil, să le încaseze. Ne încasate sunt 5004 cor. și 46 bani din care suma o parte e pe cale de a se încasa.

11. *Rămasul I. Burbea*. Deja din a. 1898 se trăgăneză afacerea rămasului după fiertatul I. Burbea între ai cărui eređi se numără și Asociațiunea noastră.

Comitetul a imputernicit pe membrul său, d-l P. Pop, ca împreună cu d-l vicepreședinte să reprezente Asociațiunea în această afacere și să caute, ca ea să se finalizeze cât mai curând.

D-l P. Pop pe basă de acte oficioase a făcut un plan de împărțire al rămasului Burbea. — Acest plan a fost acceptat întru toate de comitet și de părțile interesate la pertractarea rămasului și a fost aprobat de scaunul orfanal și de judecătorie.

Finalizarea cestei a urmat și cu bu-

curie raportăm, că ni-s'a înmanat deja decretul de imoseionare, după care Asociațiunea noastră îi compete, socotind în bani, suma de 2228 cor. și 72 bani, din această sumă ea trebuie să plătească pe ceilalți legatari, așa că îi vor rămâne netto vr'o mii cor.

De altcum Asociațiunea noastră eređesce de la răposatul Burbea casa, care în curând îi va fi transcrisă — de judecătorie — cu drept de posesiune.

12. *Esposiția industrială*. La esposiția industrială a calfelor și ucenicilor, aranjată de camera comerțelă din loc și care s'a deschis în Dumineca Floriilor după călindarul apusean a trecut, la îndemnul și insistența comitetului, un frumos număr de ucenici și sodali de sub scutul Asociațiunii noastre, aproape de la toate branșele, au espus obiecte, cari au făcut impresia cea mai bună și la vederea cărora ori-cine s'a putut convinge, că și meseriașul român știe lucra fin, cu gust și solid.

Spre marea noastră tucurie constatăm că toți cei cari au espus obiecte, au și fost premiați.

13. *Starea membrilor*. Constatăm cu plăcere, că deși trăim în timpuri foarte grele și necăjite, numărul membrilor Asociațiunii noastre crește din an în an.

Cu regret amintim, că membrul St. Chicoban ne-a părăsit pentru tot-déuna. On. adunare generală e rugată a-și exprima condolențele prin soulare.

14. *Intrunirea meseriașilor*. Pentru-că meseriașii noștri să se potă întruni din când în când, ca să se cunoscă mai de-apropo, să schimbe idei sănătoase, să se distragă, să se alipescă unul de altul și să fie feriți de a-și prăda banii prin localuri necorespunzătoare, le-a stat la dispoziție localul Asociațiunii, provădat cu jurnale și reviste. — Dorim ca în acest local să se întrunescă cât mai mulți și cât mai des.

15. *Un plan pentru viitor*. Înainte de 1897, înainte de ce o parte din fii societății noastre s'au despărțit de la sinul mamei iubitoare, care-i primia și-i încăldea cu cea mai fierbinte dragoste, se făuriau mari și frumoase planuri pentru viitorul strălucit al scumpei noastre asociațiuni; ba se începuse a le pune pe unele și în lucrare. Desbinarea această regretabilă însă a fost cauza, că omenii cu intențiile cele mai curate au fost desiluzionați și pentru câțva timp au sistat lucrările.

În acest an comitetul d-văstră vădând că în orașul nostru sunt mulți sodali, cari nu sunt membrii nici la societatea sodalilor, rupți de noi, nici la altă societate, a cređut că e interesul Asociațiunii și peste tot al tuturor meseriașilor noștri, ca din aceștia să recruteze membrii pentru Asociațiunea noastră.

Spre scopul acesta a mărit localul, închiriând încă o odă și lucrarea a dat-o spre ducere în îndeplinire unei comisii, compuse din d-nii: D. Haller și Ilie Savu.

Realizarea ei, care cere timp și muncă o așteptăm cu mare nerăbdare și credem că va fi spre deplina mulțumire atât a comitetului, cât și a onoratei adunări generale.

16. *Schimbări în comitet*. Cunoscut este on. adunări generale, că comitetul pe care l'a ales în anul 1903 pe un period de 3 ani, s'a constituit astfel: președinte N. P. Petrescu, v. preș E. Precup, secretar R. Frateș, c. d. Haller, controlor V. Popovici; er d-nii: I. Socaciu, I. C. Panțu P. Pop, G. Cioflec membrii în comitet și Ilie Savu, N. Balea, I. Murăroiu și D. Platoș, membrii suplenți.

În decursul anului s'au făcut unele schimbări, pe cari ne ținem de datorință a vi-le comunica:

D-l controlor Popovici încă din ierna anului trecut nu s'a mai prezentat la ședințe, deci n'a mai funcționat nici ca membru în comitet, nici ca controlor.

Comitetul l'a înlocuit prin d-l Ilie Savu, ca controlor provisor.

D-l președinte, ocupând postul de director al băncii „*Cordiana*” din Fofeldea, s'a depărtat din Brașov, și ne-a comunicat în scris, că își dă demisia din postul de președinte al Asociațiunii.

De atunci agendele președintelui le-a îndeplinit d-l vice-președinte E. Precup.

Afară de aceste schimbări în comitet comunicăm, că din comisia pentru censurarea socotelilor lipsesce d-l M. Jiga, care încă a părăsit Brașovul.

17. *Propunerii*. Înainte de a-și încheia raportul, comitetul rogă pe on. adunare să primescă următoarele propunerii:

1) Să ia la cunoscință acest raport, precum și raportul casei și al comisiei esterne pentru censurarea socotelilor și să dea comitetului absolutoriul pe a. de gestiune 1903.

2. Să exprime mulțumită în scris: a) Generosei donatore Elisa Stroescu, b) Institutului de credit și economii „*Albina*” din Sibiu, c) On. eforii a școlilor române centrale din loc, d) Redacțiunilor, cari ne trimit diare gratuit, e) d-lui N. P. Petrescu pentru munca desinteresată, zelul și abnegațiunea, cu care a lucrat pentru interesele Asociațiunii, f) d-nei R. Pascu și d-lui I. Peteu, fiu.

3. Să voteze budgetul pe a. 1904.

4. Să alégă un nou membru în comisia esternă pentru censurarea socotelilor.

5. Să se reconstituie comitetul.

E. Precup,
v. preș.

R. Frateș,
secretar

Doina dorului...

(Mă-a dă badea).

Musică de Take Popescu, închinată divei Darcelée.

Mă-a dă badea dór odată
Cum se dăce la o fată,
Doina dorului doiniță
Dintr'o verde frunzuliță..

* * *

Și d'atuncea n'am odihnă
Nici 'mă-e inima în tihnă,
Căci mă-e gândul la bădița
Să-mă cânte cu frunzulița...

* * *

Să-mă mai dăcă iar odată
Cum mă-a dă și altă dată,
Să-mă mai dăc'o fărimită
Doina dorului doiniță!...

* * *

Dără badea nu mai dăce
A plecat de mult d'aice,
Că n'am vrut să-i dau guriță
Nici măcar o fărimită...

* * *

A plecat și nu mai vine
Mă lăsat ca vai de mine,
Cu dor mare de bădiță
Și de-a dorului doiniță...

* * *

Vin'o badeo, vin'o 'ndată
Și dă-mă erăși înc'odată
Dora dorului doiniță
Că'ti dă fata, dău, guriță!...

Marion.

Predică

rostită de parochul Dr. Vasile Saftu în biserica Sf. Nicolae din Scheiă la 14 Martie a. c. cu ocazia parastasului al III-lea săvârșit pentru binefăcătorii „*Mesei studenților*”.

În numele Tatălui și al Fiului și al sfântului Duch....

Dragii mei parochieni!

Dacă ne gândim mai profund asupra tuturor slujbelor dumnezeiești instituite și alcătuite de sfinții părinți, ne convingem, că fie-care dintre ele își are valoarea ei nespuse de mare, neperitoare și vecinică.

Așa, spre pildă, *parastasele* au chie-marea, să facă pe cei vii să-și aducă aminte de cei morți. — Reîmprospătarea acestei legături sufletesci esercită încon-testabil, direct sau indirect, asupra celor vii o influență sentimentală și moralizătoare în adevăratul interes al cuvântului. Această influență e cu atât mai mare și mai puternică, cu cât au fost mai mari și mai puternice *faptele bune* săvârșite de aceia întru a căror pomenire se face parastatul.

Influența sentimentală și moralizătoare a acestei slujbe se constată și prin faptul,

că în biserica noastră ortodoxă nu se face parastas, care se nu fie împreunat cu *binefaceri*. Cei mai săraci împart celor prezenți luminări, colivă și pâni, ér cei mai bogăți pe lângă acestea, și creștări. — In timpul din urmă s'a introdus frumosul și nobilul obicei, ca din incidentul parastelor să se facă daruri mai mici și mai mari la *instituții publice de binefacere*.

Nu se pôte descrie *mângăerea sufletească*, care o simt cei vii atunci, când cu ocazia parastasilor pentru rudeniile lor fac binefaceri celor lipsiți.

Deci: Folosul parastaselor e întreit: și sentimental, și moral și, și material. Ele nobilitază și moralizează inima omului și în același timp sunt nise isvóre de ajutor material pentru cei lipsiți.

După ce am constatat — cred eu — în mod neîndoelnic *valórea parastaselor*, ni-se impune întrebarea, cum trebuiesc ele săvârșite ca într'adevăr să se realizeze efectul dorit?

Vorbesc numai de acele parastase, cari se fac întru amintirea acelor, cari înșiși au făcut séu pentru cari alții au făcut și fac *binefaceri publice*; căci celelalte parastase neîmpreunate cu binefaceri publice privesc esclusiv pe rudeniile réposabilor.

Bună órá: Biserica noastră are câteva fundațiuni între alte scopuri nobile și cu destinațiunea, ca la ziua numelui réposatului fondator, în fie-care an să i se facă *oficios parastas*. Cum se se săvârșiască un astfel de parastas?

Mai întâiu: Toți credincioșii acestei biserici au datorința morală, ca la astfel de ocaziuni să nu lipsescă din biserică și să stea până la sfârșitul parastasilor.

Al doilea: Pe lângă slujba prescrisă, care e una și aceeași la toate parastasele, preotul slujitor într'o predică scurtă să scótă la ivélă faptele bune și de laudă ale réposatului fondator.

Predica preotului e duchul de viétă dătător în biserică și mulți dintre cei vii, după-ce o vor auzi, la timpul lor nu vor pregeta să imiteze faptele réposatului pomenit!

Astfel *binefacerile publice* se vor înmulți în urma nobilitării și moralizării inimilor omenești.

Fără „cuvént“, fără „duch“ parastasele pierd fórté mult din influința, care ar trebui s'o aibă asupra celor prezenți.

Dragii mei parochieni!

Astăzi săvârșim al III-lea parastas întru odihna de veci a fericitilor adormiți în Domnul, pentru a căror amintire s'au făcut contribuiri la „*Masa studenților*“.

Voi, cu toții, sciți rostul acestei mese. Voi, cu toții sciți, că 32 de școlari dintre cei mai săraci, cei mai morali și cei mai silitori, fără deosebire de unde sunt ei născuți, multămită acestei nobile instituții, au în tot decursul anului școlar *prânzul gratuit*, cald și fórté hrănitor.

Că din *nimic* s'a înființat, că după cinci ani de zile are un fond de nu mai puțin ca aprópe **26.000 de coróne**, este meritul incontestabil, în linia întâiu a harnicului și neobositului nostru director, *Virgil Onițiu*, și în linia a doua a corpului nostru profesoral, care s'a încaldit imediat pentru această ideă umanitară.

Existența înfloritoare a mesei studenților este cea mai evidentă probă, că o muncă desinteresată, o voință de fier și o stăruință neobosită, pot face minuni!

„*Bun e Dumneșeu*“ — vorba fericitului episcop *Popasu*: Déca cu toții vom continua pe această cale, cu puternicul vostru ajutor, al bravilor parochieni de la biserica sf. Nicolae, cu ajutorul Eforiei și al Delegațiunilor școlare, și cu concursul tuturor Românilor de bine, în curénd vom puté vedé înălțându-se cu mândrie în apropierea școlilor noastre din Gróveri și mult doritul *Internat*, ca astfel la un loc, Internatul și școlile, ca două soróre, cari se iubesc cu credință nestămutată, *sé sustină ce avem noi mai scump pe lume*, „*Unitatea limbei noastre literare românesce pentru vecii vecilor!*“

Și acum, veniți cu toții, bărbați și femei, tineri și bătrâni, preoți, profesori, învățatori și școlari, sé ne plecăm cu venerațiune genunchii noștri și sé ne rugăm cu credință fierbinte și neclintită:

Tu, Dómné al îndurărilor, primesce în fericitul téu sîn nobilele suflete ale scumpilor noștri adormiți:

Carolina Andreica n. Palade, Mihail Andreica, Ioana Bădilă, Ioan Bădilă, Valeriu Bologa, Moise Branisce, George Bu-

reția, Stefan Coles, Nicolae N. Ciurcu, Ioan Dr. David, Zoe N. Dima, Iosefina Dr. I. Hosan, Elena G. Ioan, Ana cav. Ioanette n. Gomboș, Diamandi Manole, Iosif Maxim, Laurentiu Maximilian, Iordan Muntean, Andrei Mureșianu, Iosif Orbonaș, Ana Paraschiv.

Grigorie Paraschiv, Ioan Paraschiv, Ioan Petric, Romul Petric, Virgil Popea, Andrei Popoviciu, Ludovic Roman, Aurelia Sécăreanu, Maria Sécăreanu, Ioan Sima, Sofia Sima, Haralambiu Stănescu, Vasile A. Ureche, George Boeriu, Viorel Chirtop, Ladislau David, Ioan Dimitriu, Augustin Dr. Dosa, Eugenia D. Eremie, Nicolae Eremias, Maria G. Grădinar, Ștefan Herța, Ioan Ionaș.

Gerard László, Carolina I. Lenger, Elena Marin, Elena Mocan, Ioan Moga, Cornel Muntean, Nicolae Muntean, Ioan Nețescu, Sava Nicórá, Dionisie Nistor, Lucia R. Petric, Iuliu Pipoș, Sabin Piso, Maria G. Pop, Nicolae Pop, Traian Vas. Pop, Elisabeta Popa Nascu, Hortensiu Popea, Pompiliu Dr. Popescu, Mărinel Ios. Pușcariu, Dominic Rațiu, Radu Stinghe, Ioan O. Tăraș.

Henrieta Vauthier, Traian Mețian, Mărióra Sim. Teodor, Teodora Bidu, Ioan Popea, Constantin G. Joanides, Ioan V. Perlea, Mache, Domețiu Dogariu, David Terfaloga, Ioan Craioveanu, Ioan Vlad Alexandrescu, Helene Wagner, Carolina Stan, Ana Stan, Dimitrie Nan, Zaharie Boiu, Nedelca Garoiu Moise Beu, Paraschiva Olga Dobrean, George Const. Pascu, Ana Stoicănescu.

„Ér pe binefăcătorii Mesei acesteia, vii și morți, pomenesce-i Dómné întru împărăția Ta, Amin!“

Comasația în Șeica-mare.

— Martie 1904.

Onorată Redacțiune! Ziua de 17 Martie n. se pôte numi o zi de tristă aducere aminte pentru poporul român din *Șeica-mare*, care abia de un pătrar de vec prin dezvoltarea și cultivarea simțului național, prin o conducere bine chibzuită și în cea mai perfectă armonie, a fost ajuns în fruntea afacerilor comunale. În acel period de timp s'a edificat un frumos local de școlă, coréspunzător cerințelor timpului și unde până în tómnă anului trecut a funcționat la améndouă confesiunile un singur învățator. S'a înființat un institut de credit și economii, care după cum se pôte vedé din bilanțul anual, progresază din an în an, și prin care s'a intenționat pe de-o parte ajutorarea poporului, ér pe de-altă parte crearea mijloacelor de existență pentru funcționarii inteligenți și independenți, cari la timpul séu sé apere și sé conducă poporul pe căi bune, morale și românesce, ér nu după cum s'a întâmplat chiar contrarul, de a-l desbina de frații de un sânge și neam, și a-l supune din nou streinilor, care l'au aservit și batjocurit în decursul mai multor sute de ani.

Casul e următorul. Se face comasarea hotarului, cerută din partea conlocuitorilor Sași. Alegerea inginerului s'a făcut în perfectă înțelegere. S'a căutat însă și aici un chibșuș, și atune: După ce ne-am înțeles la olaltă în școlă, că pe cine se alegem, înainte de alegere conducătorii poporului gr. or. se apucă și pe sub ascuns fac plenipotențe pe séma celor, cari se reprezintă prin alții, cu scop ca pe cei gr. cat. sé nu-i afle pregătiți și sé-i blameze înaintea alegătorilor. Dér n'au reușit, căci alegerea s'a făcut prin aclamare, după cum era proiectat.

Acum urmază introducerea inginerului și alegerea comisiunei de estimare, care a fost fixată pe ziua de 17 Martie st. n. Incă de la începutul lunei curente poporul gr. cat. s'a adunat în școlă și a decis, ca sé concheme prin vecinătăți întreg poporul român pe ziua de 6 Martie la o consfătuire comună. S'a și conchiemat. Inșé din partea gr. orientalilor nu s'a prezentat nimeni, din cauză că preotul a mánat crâsnicii din casă n casă pe la ai séi, ca sé nu se prezenteze. Cei adunați aleg o comisiune de 2 și o trimit la preotul gr. or. și-l invită pe 9 l. c. la o nouă consfătuire, ér o altă deputațiune de 4 în frunte cu preotul gr. cat., se trimite la preotul evangelic, ca sé-i asculte părerea în cauză. Acesta li-a promis că o va aduce înaintea poporului evangelic, și numai după aceea le va

comunica; dér li-a spus și aceea, că preotul gr. oriental a fost la densusul mai de mult în cauză. În ziua de 8 l. c. după amédzi, preotul gr. or. a fost de nou la preotul evangelic. Urmarea a fost că séra poporul evang. adunat, a acceptat pe candidații preotului gr. or., în condițiunile umilitóre față de frații séi și nici la adunarea ținută în 9 l. c. nu s'a mai prezentat. S'a făcut și a treia încercare, s'a invitat pe Duminecă în 13 l. c. poporul întreg, însă înțelegénd că greco-orientalii nici de astă-dată nu vor lua parte, ci vor fi trimiși 2 membrii, cari sé le comunice rezultatul înțelegerei lor, au renunțat de a se mai aduna.

În ziua de 17 Martie la signalul dat prin clopotul din turnul bisericii evangelic, poporațiunea evangelică se adună în jurul bisericii evangelic, ér aliații séi în jurul bisericii gr. orientale, poporațiunea gr. cat., indignată și mánită până în adéncul inimei de purtarea fraților séi, se adună înaintea cancelariei comunale unde s'a ținut alegerea. În era mai mare scárba când îi întrebau Sașii: *moi tu dei noi esti, hai ca tu esti d'ai noști*, și când vedeai preotul gr. oriental înțelegéndu-se în tocmă cu cel evangelic. Urmarea a fost că preotul evangelic în înțelegere cu aliatul séu preotul gr. oriental, au candidat 5 Sași și 2 Români, adică 4 membrii ordinari, 1 președinte și 2 suplenți, din care Românii cu 2 din 5 părți a hotarului au cãpétat numai 1 membru ordinar, pe d-l preot gr. or. Clemente Nicula din Slinimicu, — contra căruia nu avem nimic de zis, — și un suplent Ion Bucur sen. gr. or. din Șeica-mare. Déca eram solidari, după însăși spusa preotului evangelic puteam cãpéta 2 membri ordinari.

Nu înzadar s'a laudat cu îngâmfare părintele gr. or. în 10 l. c. în Mediaș în prezența mai multora: „acuma comasarea din Șeica-mare e în mâinele mele“. E drept, dér pe ruinele cauzei române tot din Șeica-mare, căci după cum se svonesce, această alianță, séu mai bine zis, vëndare de nem, se referesce și la viitóra restaurare a antistiei comunale.

Acum las sé judece marea public român, precum și înaltul cler din care face parte, și acțiunii institutului de credit și economii „*Racoțana*“ al cărei contabil e părintele gr. or., fapta unui astfel de preot, care își conduce turma în tabéra străinuă în detrimentul fraților séi de un sânge și neam.

De altmintrelea la desastrul acesta ne am așteptat de mult. De aceea încă în vara anului trecut în nr. 128 al preșutului nostru diar „*Gazeta Transilvaniei*“ s'a publicat intențiunea despozenitului preot, cu scop de a se paralisa pericolul, ce se apropie față de Românii din Șeica-mare. Inșé durere, la locurile competente nu i-s'a dat nici o atențiune. Acum s'a împlinit dicerea din sft-a scripturá: „*Perirea ta din tine Israile*“.

Un Român.

Din Giurgeu.

Martie 1904.

Sinodul protopopesesc de primăvară al Giurgeului s'a ținut în Gyó-Szt.-M.klos la 24 a. l. c. st. n.. La 8 óre a. m. s'a început mărturisirea preoților, apoi celebrarea st. liturghii la finea căreia parochul din Tulgheș Ioan Mera a cetit disertatiá despre *conștiință*.

După aceste retrăgéndu-ne în modestele case parochiale protopopesce, președ. E. Câmpean salutând de bunăvenire pe cei prezenți, declară sinodul deschis, urmând numai decât raportul presidial îndatinat, din care relevez cum-cá:

a) N-rul familiilor române din Ciuc cu finea lui 1903 este de 4045. b) Născuți au fost 682, între cari nelegiuți 41 băieți, 31 fete (72.) c) cununați 125 părechii. d) morți 450. e) nr. sufletelor 19019. f) au trecut la altă confesiune 4 familii din filia Delne aparținătoare parochiei Szépviz, trecénd la romano-catolic; g) n-rul copiilor obligați de școlă au fost de la 6—15 ani 1521 băieți, 1238 fete = 2759. h) au fre-

quentat școlă 697 băieți 413 fete (1110) i) n'au frequentat nici o școlă 1646.

Pentru susținerea școlilor s'a prelininat pe 1903—4. a) venite 16919-44 cor. b) spese 15452 78 cor. Poporu' dá prin repartitié 12477-79 cor. De la biserică 1350 cor. 13 b. Fondul școl. arhidiec. 600 cor. Statul 800 cor.

In raport se mai spune cum-cá este speranță ca în filia Galatăș aparținătoare parochiei Sermașiu, în urma zelului dezvoltat de conducătorii fresci sé se deschidă o școlă confesională cu începutul anului 1904—5. Pentru școlă din Loves s'a cumpérat loc și edificiu coréspunzător, punéndu-se tot-de-odată și basă unui fond de bucate.

Conform punctului 4 din program s'au cetit și pertractat mai multe resoluțiuni consistoriale, prin cari se reguléză, în urma des repetitelor casuri concrete punctele de coliziune cu romano-catolicii, cetindu-se în legătură cu aceste și unele puncte mai însemnate din convențiunea din 1873, încheiată între metropolitul Vancea și episcopul de Alba Iulia Fogarasy.

La punctul 5 din program s'a prezentat diferite rapórté oficiale, între cari merită deosebită atențiune cel despre competențele preoțesce restante; s'a luat conclud, ca protopopul sé întrevină însuși pe lângă autoritățile civile pentru încasarea mai regulată a acelor,

După fixarea taxelor pentru esactorat făcută după norma din trecut, o comisiune constatătoare din preoții Pompeiu Butnaru Iuliu Băieșiu și Dionisiu Solnay a censurat socotelile fond. cultului tractual. Din raportul prezentat reese cumcă statul activ e de 927 cor. 86 fl. Restul cassei cu finea anului 1903 e de 146 coróne, votându-se un ajutor de 50 cor. pentru înființarea școlă din Galatăș.

Clerul districtual a aflat de bine a resuscitata afacerea pendentă a îngremiării Topliței-române la protopopiatul Giurgeului.

Ca reprezentant al clerului din protopopiat pentru sinodul arhidiececan s'ales notariul districtual Alesandru Donea Donescu.

Nu pot sé nu amintesc aici și cadoul frumúșel în suma de 10.000 coróne oferit pentru înfrumúșărirea bisericii din Tulgheș din partea familiei *Augustin Cavaler Dobrean*, ba după informațiuni luate din isvor demn de credință se va ridica chiar pan' la suma de 12.000 coróne.

Alegéndu-se comisia verificătoare în persoanele preoților P. Moldovan, V. Codarc-a și V. Urzică, după-ce mai înainte se fixase parochia Corbu pentru înțierea proximului sinod, la invitarea specială a On. Ioan Dobrean, parochul local, ședința se ridica prin presidiu la 3 óre p. m.

Cor.

Dimitrie C. Petcu

comerciant,

în urma unei scurte suferințe, a încetat din viétă astă-nopte la 11 óre, în etate de 83 ani.

Despre această grea pierdere încunoscim căm cu inimă plină de durere pe toți amicii și cunoscuții réposatului.

Remășițele păméntesce ale scumpului decedat se vor ridica mâne, Vineri, în 19 l. c. la órele 3 p. m. din paracisul bisericii Sf. Nicolae și se vor aședa spre vecinică odihnă în cimitirul aceleiași biserici.

Brașov, 18 Martie v. 1904.

Fie-i țărina ușoră și memoria binecuvéntată.

Maria Nastasi, ca fiică. Melania Úveges și Elena Stoicescu ca nepóte cu bărbații lor Valeriu Úveges și George Stoicescu. Lazar Nastasi, ca ginere. Agnes Nastasi nepótă.

Teodor Mănciu nepot, Ioan Dușoiu cumnat, și númeroși strănepóți și strănepóte.

ULTIME SCIRI.

Berlin, 30 Martie. Un raport oficial dat de admiralul japones *Togo* asupra ultimei lupte navale de la Port-Arthur, constată, că încercarea Japonesislor de a închide portul prin

scufundarea de vapore n'a succes, de-orece canonada violentă de pe țerm a nimicit cele patru vase comerciale încercate cu mine, încă înainte de ce ele ar fi ajuns la intrarea portului. Din partea Japoneseilor au căzut doi ofițeri și 7 matrozi.

Berlin, 30 Martie. Cartierul principal al armatei rusești a fost strămutat la *Liaojang*. Orașul este o mare tabără întărită, din care trupele es și se îndreptă în toate direcțiunile.

Petersburg, 30 Martie. Agenția telegrafică rusă anunță, că 10,000 de Japonesei au trecut riul Ciugceiasan, în partea de nord a Coreei. În apropiere de Ciöngcin și pe drumul spre Kasan, au apărut trupe inimice. Kasan e ocupat de infanterie japonească; cavaleria japonească evită ciocnirile cu Rușii.

Petersburg, 30 Martie. După raportul generalisimului Kuropatkin, Japoneseii au avut în lupta de la Ciöngciu de la 28 Martie, 40 morți, er o sută de răniți au fost transportați la Andșu. Căpitanul rus Stefanow, a murit în urma rănilor primite.

Charbin, 31 Martie. Marșul de înaintare al Japoneseilor este mult mai repede, de cum se credea.

Seul, 31 Martie. Avantgarda japonească a ocupat portul maritim Haidșu, la Sud de Andșu

Cultul arborilor.

(Fine.)

În lumea veche a domnit cultul deosebit pentru arbori, însă cu timpul invasiunea popoarelor distruge și dobără la pământ aceste piramide viețuitoare.

Acest cult tot a mai rămas, căci și după era creștină, preoții prin cuvântări căntau să lege viața lui Christos și a sfinților de arbori. Astfel arhanghelul Gavril a vestit Mariei nașterea Mântuitorului, în chipul următor: Toți bărbații din semința lui David, cari veniseră în biserică cu câte o ramură de măr și a aceluia va fi mirăsa Maria, în mâinile căruia va înmuguri crânguța.

Iosif a fost fericitul, și de atunci el este pietat în icone cu o ramură în mână.

Când Iosif și cu Maria s'au refugiat în Egipt, pe drum obosiți au voit să se odihnescă sub un plop, plopul le refușă umbra, sfânta familie plecă mai departe, până întelni în drum un măr umbros, care le oferi umbra și fructul său. De atunci popul nu face fructe, er mărul s'a liberat de sub blestemul, care îl apăsa prin căderea în păcat a primei părechi, și tot de atunci mărul este cel mai binecuvântat arbore roditor al omenirii.

Mergând mai departe, Iosif era să fie ajuns de soldații lui Irod, care-l urmăreau, și atunci în grabă s'au ascuns în scorbura unui smochin, er un paiangen în grabă a țeuit o pânză cu care a ascuns vederea în lăuntrul scorburei. Astfel au scăpat Iosif și Maria. De atunci paiangelul are o cruce pe spinare și de atunci fructele smochinului sunt așa de dulci.

Când pe fiul Domnului îl căutau a-l duce la mörte, el se refugiasă pe un plop, însă lemnul blăstemat prin tremurul frunzelor sale, a trădat pe Mântuitor, și de atunci tremură vecinic frunza de plop, și murmură, șoptește trist

Lemnul de brad l'a apărat mai bine și de aceea, el ierna-vara e verde și îi creșce orăcile în formă de cruce.

Întră trădătorul, pe salcie s'a spânzurat, și de aceea acest arbore nearbore, stă mereu trist, se cășce.

Jidovii căutând lemn pentru răstignirea lui Christos, s'au dus la ștejar, el i-a respins cu forța, i-a amenințat că-i trăsneșce. Salcia de asemenea s'a indoit, s'a aplecat în toate părțile, bradul s'a apărat cu acele sale, însă blestematul de plop, el s'a oferit jidovilor să facă cruce din el. Lemnul de plop însă n'a fost bun și atunci s'a făcut cruce din mărul crescut din semința mărului ce a luat Adam la eșirea lui din rai.

Hoțul ucigaș se pocășce amarnic de fapta ce a făcut și în vis îngerul îl sfătuesce să-și implante toiașul cu care omorise pe omenii, în pământ, să-l ude cu lacrimi până va înverzi și va rodi mere de aur. Mulți ani ucigașul s'a pocăit astfel până bățul a înflorit, a legat atâtea fructe căți omenii omorise. Merele cad pe pământ, din fie-care măr sbără câte-o porumbiță albă

cătră cer, cu ele se liberă și el de păcat și se suie la cer ispășit.

Lemnul de mesteacăn se plânge amar că-i arbore nesocotit, se tânguesce și poetul din el își face o harpă sunătoare, din părul iubitei își face corde și cântă de-l ascultă și priveghitör e și farmecă pe toți.

Din lemn de liliac își face păstorul fluerașul din care cântă doinele duiöse.

Înteleptul Budha, după legenda Indică, se țice că ar fi făcut minunea, d'a fi făcut să creșcă într-o singură nopte un arbore de ștejar sămănat de el.

Dacă prezentul a moștenit acest tesaur al pădurilor, se datoresce în parte și faptului, că cei vechi aveau cult deosebit pentru pădure.

Napoleon cel mare pentru plăcerea de a nu strica un arbore de Ciprus, schimbă traseul unui drum militar la Sempion.

La Constantinopol în curtea bisericei sf. Irena era un platan uriaș numit arborele Enicerilor, era așa de gros în cât țice omenii abia îl cuprindeau. Sub el se făceau decapitări, mult sânge a curs la rădăcinile lui.

În orașul **Bamberg** este un ștejar cu o circumferență de 12 și jumătate metri, numit ștejarul lui Sf. Wendel, după numele Sf. Wendel, care a predicat creștinilor sub umbra bătrânului ștejar.

În München se află ștejarul țis reșesc milenar, care a fost scăpat de a nu fi tăiat la 1846, din ordinul lui Maximilian II.

Pe vulcanul Etna se afla un arbore de castan în a cărui scorbură odinioară regina Iohanna de Aragonia s'a adăpostit cu o cetă de călăreți. În trunchiul era așa de mare scorbura în cât puteau trece alătura două trăsuri.

În **Braunschweig** înaintea catedralei stă un mare tei plantat de Henric inimă de leu.

Călătorii povestesc, că în China este în curtea bisericei din Cse-Inen un arbore uriaș, despre care se țice că ar fi fost plantat acuma 4000 de ani, de însuși marele Ien.

Lângă Berlin, afară din oraș, este uriașul tei cu gogoșe, faima căruia stă în aceea, că nu se gășce un singur tiner s'eu bătrân, care să nu fi călărit pe gogoșile lui.

Ștejarul **mănăstirei Gianicolo**, care a vățut mai multe secole, s'a făcut renumit prin faptul, că la umbra lui celebrul poet italian Tasso a compus faimösa sa, „Gerusalemme liberata“.

Tot în apropiere de acest ștejar vestit s'a ridicat anii trecuți o statuă lui Garibaldi.

Ștejarul sub care a plâns Orfeu după Euridice, este numai în sufletul poporului grec, der în realitate se află teiul sub care Goete a scris cele mai frumoșe poeme. La umbra teiului des a declarat iubitei sale Friderica, că numai pe ea o iubesc.

Schiller își plânge nefericirea sub un tei, săpând în scörță-i numele neuitatei sale iubite, Laura.

Toate trec pe rând și se duc, și lume și omenii și popore, repede ca gândul se iveșce și dispar ca visul în întunerecul morment, singur falnic ștejarul se înalță mereu pe același loc. Îmrejurul lui creșce tot acele flori, tot acele raze îl mângăie, îi desmörșce mugurii, tot vântul acela îi scutură fructul, orăngile întinșe aceeași umbră dau, pășerelele își fac cuib tot acolo; toate trec și alte vin, el rămâne, sfidăză viscole, furtuni, geruri, ploii și pare că după secole îi vine țina fatală, când despiciat de vr'un fulger, trebuie și el să treacă din lume, pe lume. Dacă viețuesce, trebuie și el să möră. El vede trănd, că lumea se schimbă și trebuie să se témă și să tremure în fie-care ți pentru viața sa.

„Cron.“ Gh. D. Belinschi.

Concurență necinstită. După mai multe analize oficiale s'au constatat că o firmă din Ungaria de sus, (R. et Co. în L.) la fabricarea de vase, întrebunțeză din motive lesne de înțeles, în loc de oxyd de cositor curat, antimon oxyd care este mult mai ieftin și prin acesta s'au pus în vëndare mărfuri, care nu corășpond prescripțiunilor legale. Nu începe îndoiială, că toate fabricile cari cu totă situația deprimată a piețelor și a pretului urcat de oxyd de cositor întrebunțeză ca și mai înainte exclusiv pe acesta, în interesul întregii branșe de vase cu vase cu email, vor lua energie poziție împotriva acestui abus.

De-ocamdată fabrica de vase de email a societății în comandită P. Westen din Pojun a constatat că una dintre avantajele vaselor sale Secession emailate în colöre sură este, că pentru smălțuirea

în email a acelora se întrebunțeză exclusiv minerale, care nu numai că corășpond perfect prescripțiunilor legale, ci sunt rezistente chiar și față cu aciduri mai tari. Și prin urmare vasele *Email Secession* cari din cauza forme lor nepretențioșe nu sunt încă destul de apreciate, în privința calității sunt vasele cele mai prima de bucatărie.

MULTE ȘI DE TÖTE.

Emirul Afganistanului.

Între autocrații de ațai ai lumii, emirul Afganistanului este de sigur acela, care glumescă mai puțin cu supușii săi. El e förte aspru. El a pus să se închidă fratele său Mohamed Umar Khan, pentru-că a tăiat capul unui rëndăș, care n'a voit să-i dea un cal din grajdurile emirului.

Umar Khan a putut însă să fugă din închisöre și acesta irită așa de mult pe emir, în cât pedepsi pe paznic cu mörte. Doi omenii au fost deci omoriți pentru un cal.

Emirul trebuie să-și facă de sigur reșproșuri amare, că a lăsat pe fratele său în viață, pentru-că acesta are intenția de a se pune în fruntea nemulțumiților ca pretendent la tron.

Faptul că emirul n'a pus imediat să ucidă pe fratele său estă curios, de-orece se șice, că el nu așteptă mult de a înlătura prin mörte pe toți aceia, cari îi stau în cale. Pedepsele de mörte pe cari i-le dă sunt förte variate în felul lor.

Obiceiul afgan de a pune pe cel condamnat înaintea unui tun, pentru-ca ghiuleaua să-l sfarme în bucăți, a început să dispară, der în schimb au mai rămas în vigöre execuțiunile, prin înmormentare de viu, ardere pe rug, punere în țepă și peirea prin aceea, că nu se dă condamnatului nici o picătură de apă.

Calul generalului Kuropatkin.

Calul pe care-l întrebunțeză Kuropatkin în rēșboiul, este de rasa englesă, negru ca corbul, cu numele *Mareșal*, fiul lui Lo-hengrin.

Mareșal se trage din grajdul împărătesc din Janowo și este de 6 ani, înalt de 15 1/2 urme.

Calul a aparținut mai înainte unui

escelent călăreț, locotenent în armata englesă, care l'a obișnuit cu împușcături; sare admirabil peste obstacole și este așa fel dresat, încât la ordinul călărețului se culcă său se scölă.

La curtea cu jurați.

Presidentul. Cum ai avut îndrăsnela de a fura la mieșul noșii în casa omului?

Acusatul. Dăr bine, d-le perședinte, ultima dată m'ați condamnat din cauză, că furasem în timpul țilei, Spuneți, vă rog, la ce öră trebuie să lucrez?

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Redactor responsabil Traian H. Pop.

De ațai încolo
în Pivnița Eszterházy

pe lângă soiurile de vinuri deja cunoscute, se pune în vëndare vin din anul trecut

1 litru 36 cr.

La cumpărare de 10 ltr. afară de local

1 litru 32 cr.

50 litri pentru esport la sate

1 litru 25 cr.

Anul 1903 au fost un an bun pentru vinuri!

WILHELM KOPONY.

A sosit pröșpet!

Scrubii de dunäre.
Somn, Crap și Șaläu,
lcre negre, lcre roșii,
(specialitate).

Masline de Vollo marinate,
Halva și Șuncă de Praga,
la I. G. EREMIE
Strada Hirscher nr. 1.

ISVORUL de APÄ AMARÄ

FRANCISC IOSIF
se distinge

după declarațiunile autorităților medicale:

„Resultat în totdeauna sigur și mulțumitor.“
Prof. Dr. Erhardt, Berlin, director al cliniceii medic.

„Chiar și în cantități mici are efect și nu este desagreabilă la beut.“ Prof. Dr. Kussmaul, Heidelberg, director al cliniceii medic.

„În cantitate mică, abia 150 gr. are efect sigur.“
Prof. Dr. de Korányi, Budapesta, director al cliniceii medicale.

„În general lăudată ca avënd gust bun.“
Prof. Dr. de Buhl, München, director al instit. patologic.

„Un gust mult mai bun, decât la alte ape.“
Dr. Hofmeyer, Berlin, medic dirigent al spitalului Elisabet.

„Produce efect chiar și în cazul, când intestinul este iritabil, fără dureri și fără greutăți.“
Prof. Dr. de Leube Würzburg, director al cliniceii medicale.

„Întrebunțarea este liberă de ori-ce consecințe desagreabile.“
Prof. Dr. Baccelli, Roma, directorul cliniceii medic.

„Supără acțiunea stomacului, mai puțin de cât alte ape minerale.“
Prof. Dr. Theodor, Bucuresci, medicul regal.

„Chiar la întrebunțare mai îndelungată nu provöcă indispoșii.“
Prof. Dr. de Samberger, Viena, director al cliniceii medic.

„Efect unitar, förte bun, chiar și la întrebunțare mai îndelungată.“
Prof. Dr. Drasche, dirigintele sect. V., a spitalului general.

„Se întrebunțeză cu folos până în ultimul timp.“
Prof. Dr. Sebaut, Viena, director al cliniceii I., pentru böle de femei.

Certificatul ministrului de rēșboi c. și r. (secția sanitară) în Viena.

„Apa amară Francisc Iosif are apröpe fără excepție efect sigur și repede, necausând nici chiar la întrebunțare mai îndelungată indispoșii secundare. Bolnavii o beau bucuros din cauza gustului plăcut.“

APA MINERALÄ „FRANCISC IOSIF“

Se pöte căpăta în toate depozitele cunoscute de ape minerale.
DIRECTIUNEA ÎN BUDAPESTA.
Spre a se asigura contra amăgiriilor, consumentul să cëră expres
„Apa amară „FRANCISC IOSIF““ 1—20.1301.

Ce nu convine se schimbă, fără spese

DIAMANTELE lui **TAIT**

sunt unice în felul lor și se susține în toate părțile lumii, ca ceva superior în imitația Diamantelor.

Borduri numai în deseneuri moderne. Se garantează durabilitatea.

Diamantele noastre împlinesc acelaș scop ca și cele veritabile, prețul lor face numai o părțică din al celor veritabile și se poartă în cercurile societății de frunte.

Un obiect din aceste mostre este cu **prețul numai de fl. 3.-** bucata.

Cantități enorme s'au vândut cu prețul de mai înainte à 4 fl. bucata.

Se trimite cu posta prompt după primirea de fl. 3.30, seu cu Rambursă de fl. 3.50. Se socotește numai un singur porto, dacă se comandă articole mai multe.

Tait's American Diamond Palace
WIEN, I. Kärntnerstrasse 3.

La cerere se trimit gratis și franco Căta-Ose listă de măsură de inele.

Arătarea numerilor după mostre este de ajuns la comanda.

Se garantează în scris lucirea și focul Diamantelor noastre imitate.

Prenumerările la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face și re-
 inoi ori și când la 1-ma și 15 a fie-cărei luni.
 Domnii abonenți se binevoiesc a arăta în deosebii, când voiesc ca
 expedarea să li-se facă după stilul nou.
 Domnii, ce se abonază din nou se binevoiesc a scrie adresa lă-
 murit și să arete și posta ultimă.

Administraț. „Gaz. Trans.“.

Cel mai mare atelier de monumente.

Subscrisul are onôre a recomanda Onor. public

Atelierul său de cioplitorie de piatră,
și marele deposit de
MONUMENTE sepulcrale de MARMURE
și din alt material, lucrate fin și durabil.

Brașov, Strada Gărei,
(lângă ramificația Tramvaiului)

Tot acolo se află mare deposit de Marmură, Granit, Syenit, Labrador Andesyt și petri de năsip, durabile și scutite de îngheț, cu prețuri ieftine.

Mare deposit de mobile din pétră de marmură, permanent 200 bucăți în deposit dela 10 cor. până la 2000 cor. Nicăiri nu se pot procura mai ieftine, fiind din mâna primă.

De asemenea iau în antreprisă ori-ce fel de lucru de cioplit peatră la zidiri

Devisuri și prețuri curente stau la dispoziție gratis.

Rugându-l deci On. public de binevoitorul sprijin, sunt cu totă stimă

IOSIF NAGY, BRAȘOV
măestrul în cioplitorie de peatră.
Strada gărei la ramificația Tramvaiului.

1500 părechii de ghetă diferite,
pentru bărbați, dame și copii, marfă garantat solidă,
din cauza lipsei de loc, **se vând**
ieftin de tot, chiar sub prețul costului,
în Právața de ghetă

IOAN SABADEANU
Brașov, Strada porții nr. 10.

Folosescă fie-care ocașunea, pentru de a cumpăra **ieftin**
marfă bună.

F. Müssler Bremen

Bahnhofstrasse 30.

Vapórele „KAISER“:

Kaiser Wilhelm II, 215 metri lungime	Kaiser Wilhelm der Grosse 198 metri lung.
Kronprinz Wilh. 202 " "	Kaiserin Maria Terezia 166 mtr. lung.

Vapórele de mai sus în 6-7 zile sosesc din Bremen la New-York.

Plecarea Marța.

Prețul biletelor de la BREMEN la AMERICA cu vaporul KAISER 140 cor, Vapor de postă 120 cor.

Vapórele Kaiser pleacă numai din Bremen. Cine voiesc se călătorescă cu Vapórele „KAISER“, pôte călători sigur, fără nici o pedecă, căci nimeni n'are dreptul a-l opri.

Încă acasă să se hotărască fie-cine, că ce direcțiune a lua și de la acea hotărare să nu se lase abătut de nimeni. Fie-care are voe liberă se călătorescă încătrău îi place. Însă despre loc pe vapor trebuie să se îngrijescă de mai înainte, și pentru asigurarea locului să se trimită la adresa mea 20 caróue arvună.

MISSLER F. BREMEN Bahnhofstrasse 30.
casă de bancă, și anteprișă de comunicațiune.

Fondată 1835.

IN CINSTE, fără nici o plată,
capătă ori și cine, care cumpără dela
ciasornic veritabil american

Nicke-Anker

ROSKOPF-REMONTOIR ciasornic antimagnetic.

Întocmit ca desenu, un lanț Silberin-Panzer cu verigă de siguranță, carabină și etui de piele pentru ciasornic gratis. Ciasornicul Anker Roskopf-Remontoir cu cadran emailat patent, Capac patent nickel, în 36 ore odata tras, mers regulat precis, este cel mai bun ciasornic de strapă din câte există, în urma rezistenței și umbrelului regulat. Cu deosebire de recomandat D-lor ces. și reg. ofițeri, ampioiați dela căile ferate, conductorii, mașiniști, fiuanți și pentru fie-cine, care are lipsă de un ciasornic bun.

Ciasornicul costă numai coróne 5.50 b. împreună cu lanț și etui.

La cumpărare de 4 ciasornice 5 cor. unul. Pentru umbiat precis 5 ani garanție.

In cas decă nu convine se dau banii îndărăt. Trimiterea se face cu Rambursă de

Representanța generală a fabricelor de ciasornice americane sub firma protocolată de tribunalul comercial:

I. H. RABINOVICZ, WIEN VII, Lindengasse 2/35.
Liferantul Reuniunii ampioiaților cer. reg. din Austria.